

VI MÄNSKOR

Nr 2/2001 Kr 40:-

VI
MÄNSKOR
Nummer 2 2001
Ärgång 54

Redaktionsadress:

Vi Mänskor
Linnégatan 21B
413 04 Göteborg
Tel/Fax: 031 - 14 40 28

Ansvarig utgivare:

Marianne Lindström

Redaktion: Aase Bang,
Caroline Runesdotter, Erni
Friholt, Zaida Hagman, Elly
Engstedt, Ditte Johansson,
Karin Engvall

Omslag: Ditte Johansson

Prenumeration:

4 nr/år 150kr
Postgiro: 90 24 - 1
Donationer och gåvor
Postgiro: 513 23 - 4

Skriv till oss!

Vi välkomnar alla bidrag,
men vi kan tyvärr inte
betala några arvoden.

Nästa nummer utkommer:

September

Manusstopp:

1 Augusti

Tryck:

Länstryckeriet i Göteborg

Innehåll:

Dikt uppläst på Bush-mötet Erni och Ola Friholt	4
Nätverket- Kvinnor för ett annorlunda Europa Ianthe Holmberg	5
Från EU-möten o. demonstrationer	6
EU – ett ofredsprojekt? Caroline Runesdotter	8
Industrijordbruket har orsakat Galna kosjukan Rune Lanestrand	10
”Jag har fått lära mig att se möjligheter... Aase Bang	13
Det började redan 1947... Erni och Ola Friholt	17
Filmrecension Caroline Runesdotter	19
Trafficing – en skam för Europa Clara Bodin	20
EU och jämställdheten Elly Engstedt	22
Utbrändhet ett tidstecken Borghild Håkansson	24
Diktsidor	25
Det är som det är – för att... Elly Engstedt	28
Hedersmordfallet blev en uppsats Shirin Roodsari	30
Bokrecensioner	32
Grekiska Kvinnoförbundets kongress Niki Arias	36
SKV- sidan	38

Våldsfixering på alla nivåer

Detta skrivs efter tre intensiva demonstrationsdager i Göteborg med sammanlagt 47 000 människor på gatorna i fredliga, värdiga, enorma demonstrationer. Med ett uppbåd av seminarier, paneldebatter, möten, musik och samvaro som var enastående.

Samtidigt förekom våldsamma utbrott och ren bärsärkagång av ett gäng ligister som inte bara förstörde allt runt Göteborgs vackraste gata Avenyn, utan också den förtroendefulla samförståndsanda som sakteliga börjat byggas upp mellan demonstranter, polis och kommunala myndigheter.

Jag kunde hålla med om Göteborgspostens ledare: "Förbannad, besviken, sorgen, skakad". Ja, så kände jag också, och många, många med mig. Men att hela det enorma mediauppbådet som fanns på plats låtit sig styras av detta hundratal ligister är nästan ännu mer skrämmande.

Till slut börjar man tänka på konspiration. Tre M som samverkar: Makten, Media och Maffian. När Världskvinnomarschen 2000 genomförde sin stora, helt fredliga demonstration i Bryssel förra året, bevärdigades vi 35 000 kvinnor i bästa fall med en notis i tidningarna.

Och vad dominerade rapporteringen från Göteborg? Vad vet "världen" om EU-mötet här? Våldsfixeringen är total. Detta leder mig osökt in på EU och dess snabba marsch in i våldssamhället. Sverige är visserligen ännu bara med en fot i Nato – som anser sig ha rätt att fälla så kallade "humanitära" bomber på Jugoslavien. Men Sverige är däremot strax med i det organiserade våldet som kallas "Rapid Reaction Force".

Då blir vi, utan att tillfrågas, alla införlivade i den statliga, internationella huliganverksamheten, som också den för länge sedan förlorat sin moraliska legitimitet. Och där, liksom på gatorna i Göteborg, omges våldet av våldsverkarnas egna tjusiga deviser om jämlikhet, rättvisa, m m, och våra grabbar kommer att tvingas kasta värre saker än gatsten på oskyldiga civila i främmande länder.

Man kan tänka sig att gatstenskastarna i Göteborg anmäler sig gladeligen frivilligt till denna "humanitära, fredsbevarande" styrka...

Något annat alternativ än det militära våldet anses inte finnas. Det dolda motivet till detta har naturligtvis också med ekonomin att göra, att hålla vapensmedjorna igång. Alltså: den enes bröd, den andres död.

O, vad vi är trötta på allt våld. Våldet mot vår stad, våldet mot kvinnorna, mot barnen, våldet mot vår natur, mot oss själva. Och våldet fortplantar sig. Från slagen i hemmet till slagen mellan staterna. Eller om det är tvärtom...

Barnen i Göteborg höll sitt eget toppmöte, där de enades om åtta viktiga punkter för EU att beakta. Den första punkten var att barn inte ska få bli slagna. För, som en liten knatte sa, om de blir slagna så fortsätter de ju bara att så småningom slå sina egna barn, och så blir det en kedjereaktion...Ja, så sant som det är sagt. Och vem bryr sig?

Men kvinnor har i alla tider kämpat mot alla sorters våld. Och gör så idag: Till exempel på tredagarsmötet i Göteborg med Kvinnor för ett annat Europa. En kvalificerad gissning att det där inte talades om Rapid Reaction Force. Den 8 juni demonstrerade tio kvinno-fredsorganisationer i våldets Jerusalem och krävde ett slut på ockupationen av palestinskt territorium. Och i mer än 100 länder runtom i världen anslöt sig kvinnogrupper och höll vakor i solidaritet med sina israeliska och palestinska systrar.

SOLIDARITET var ordet. Vi bygger vår tilltro på den. Vi håller ut och bygger där vi kan den framtid vi vill ha. Och den är fredlig, utan våld mot kvinnor, utan könshandel och sexindustri, den är småskalig och full av humanistisk kultur.

FRED SKAPAS MED FREDLIGA MEDEL.

Erni Friholt
Ordförande i SKV

Denna dikt, skriven av Erni och Ola Friholt, lästes upp offentligt av Erni Friholt vid mötet *Bush not welcome* som ägde rum på Götaplatsen i Göteborg den 15 juni 2001.

Nu bugar Europas ledare för Bush.
Han rustar för trehundra miljarder dollar
varje år. Den summan avgör vilken kurs
han väljer i konflikter: bombkampanjer vållar
död, förödelse och hat och rädsla.
Så bombar han Irak ännu idag.
Så vill han också styra Nato, städsla
Europas ungdom till sitt slaktarlag
som sänds på TV-tid till alla kontinenter.
Ja själva rymden vill han militarisera
som svar på hot från pyttelandet Nordkorea!
Han verkar tro, på allvar, att vi alla
är dumma nog att lockas med i detta,

och lägga huvana på sned och lyssna
när han gör klart att tilltagande ökenhetta,
orkaner, nytillkomna syndafloder
är outforskade mirakler. Inte
ska väl USA:s bilister tänka
på sin skrämde syster eller broder
långt borta på en låglänt ögrupp.
Nej, här ska forskas tills herr Bush förstått
vad alla redan visste om klimatet.
Så lev i sus och dus tills sista tåget gått.

Och Bush lär dessutom bli inviterad
att vara medlare i Mellanöstern.
Men vem kan tro att han, som part i målet,

ska skona palestinier från bålet?
Om detta i sin helhet varit mindre hotfullt
så kunde vi ha skrattat åt en superbuskis.
Nu genomlever vi i Göteborg en superruskis.
Men låt oss tänka att det kanske kunde hänt
att Mad'leine Albright blivit ny president.
Då hade kanske våld och nyfascism
istället blivit kallat feminism!

Men Bush har meriterat sig som Macho
med giftampull till vilsegångna vuxna.
För embryon som ej bort växa ut och födas
vägrar han emellertid abort.
Då hymlar han om rätt till liv.
Och kvinnorna som tvingas att bli mödrar
på svåra villkor, saknar talan.
På det fascistspråk Nato-chefer talar
är kvinnorna och folken överallt
det pris man får betala för att få
sin vilja fram: collat'ral damage!

Mot detta sätter vi förtvivlans mod.
Vi håller ut och bygger där vi kan
den framtid vi vill ha.
Om några år vet ingen mer
vad Bush och Nato var!
För makten vissnar alltid ner,
och folket, hoppet, kraften – VI finns kvar!

Foto: Caroline Runesdotter

Nätverket Kvinnor

för ett annorlunda Europa

Nätverket Kvinnor för ett annat Europas seminarie- och demonstrationshelg 15-17 juni var en av dessa många stillsamma aktiviteter som försiggick under EU:s toppmötesdagar utan någon uppmärksamhet från media.

Poliser i massor och förödelsen på gatorna såg vi bara när vi strövade hemåt sent efter fredagskvällens stora och festliga demonstration.

På lördagsmorgonen strilade regnet sakta där vi stod länge, länge i Slottsskogen och väntade på att komma iväg på den dagens demonstration. Inte visste vi längst bak att en avdelning demonstranter längre fram dragit på sig svarta luvor, och att polisens önskemål var att de skulle gå kvar för att slippa bråk. Marschen var lugn och fredlig, knappt en polis syntes till.

I Linnéstadens nämndsal på 3:e Långgatan träffades sedan ett 30-40-tal kvinnor, främst från våra nordiska länder, men också från Holland, Polen och Rumänien. Demonstrerandet stal naturligtvis en hel del tid från våra diskussioner, men följande hann vi med:

- Vi berättade för varandra vilka organisationer vi arbetade i och diskuterade vilka frågor vi tyckte var angelägnast.

- Inger V.Johansen från Enhetslistan, (ett samarbete mellan gröna och partier till vänster om socialdemokratin i Danmark och RAV (kvinnor mot EU), talade om EMU:s neo-liberala ekonomiska politik och dess konsekvenser för kvinnorna inte minst inom välfärd och offentlig sektor

- Drude Dahlerup, gammal kvinnokämpe från Danmark, numera professor i statsvetenskap med genusprofil, definierade vad hon menade med globalisering och såg både optimistiskt och pessimistiskt på våra möjligheter att påverka framtiden.

- Eva Olofsson, kommunalråd i Göteborg, berättade om hur man kan arbeta vardagspolitiskt med att främja jämställdhet i kommunens verksamheter.

- Marianne Eriksson, EU-parlamentariker för V, beskrev hur man inom EU-systemet arbetade med trafficking och prostitution.

- Vi lyssnade särskilt på kvinnorna från Östeuropa. Vi var nyfikna på att höra hur de upplevde ansökan om medlemskap i EU.

Vi hade önskat mer tid att diskutera nätverkets möjligheter och framtid. När, var, hur träffas vi härnäst? Hur kan vi få med länder från syd, nord, öst och väst. Det är inte så enkelt, mest för att det är dyrt att resa. Flera av våra kontakter söderöver kom inte till Göteborg denna gång. Men det är lättare i dag, än för fyra år sedan då nätverket bildades, att hålla kontakt på grund av Internet.

Ett land tar initiativet och utformar ett möte efter sina förutsättningar. Nästa träff Bryssel? Stafetten som ordförandeland i EU går ju nu till Belgien!

Ianthe Holmberg

Foto: Caroline Runesdotter

EU-Möten och Demonstrationerna

SKVs nya banderoll vädras.

Foto: Erni Friholt

Flera snälla poliser var till hands.

Foto: Erni Friholt

Några glada Bestemödrar.

Foto: Erni Friholt

På den stora demonstrationen i Göteborg fanns det många olika grupper av demonstranter.

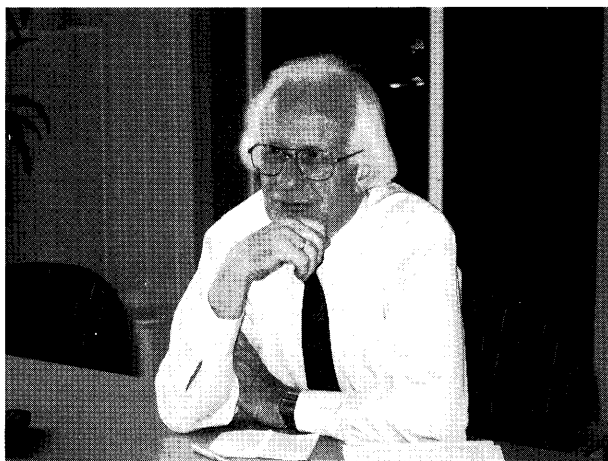
Foto: Caroline Runesdotter

Attacs version av Bush.

Foto: Caroline Runesdotter

EU – ett ofredsprojekt?

Johan Galtung

Foto: Erni Friholt

EU har problem, många problem konstaterade professor Johan Galtung när han talade vid seminariet om EU och Freden som hölls i Göteborg 9 maj.

Ett problem är de växande klyftorna där en allt större del av befolkningen hör till de fattiga, medan en liten del tillskansar sig allt större rikedomar. Ett annat problem är den form av globalisering vi bevittnar nu. Marknaden har tillåtits tränga in överallt utan respekt för gränser. Den fattigdom som blir resultatet skördar varje dag närmare 100.000 människor som dör av svält. Så illa har det inte varit tidigare och som jämförelse är det här motsvarande sex holocausts / förintelser varje år. -Globalisering behöver inte vara något ont i sig, försäkrar Galtung, men det är kombinationen som är så ödesdiger, globalisering och privatisering som skapar problemen.

Västlig expansion

Det har funnits 15 former av västlig expansion, säger Galtung och börjar med att räkna upp grekerna, romarriket, fortsätter med kristendomens utbredning, korstågen, de stora upptäckterna, handeln, slaveriet, kolonialism och imperialism. Allt detta är historia, men vad handlar dagens expansion om? - Mänskliga rättigheter och demokrati. Och Galtung förklarar att

under täckmantel av humanitär intervention och kränkningar av mänskliga rättigheter försiggår en regelrätt västlig expansion.

Många andra problem

Men EU har många andra problem. När det gäller konflikthantering och fredsbevarande har EU redan minst ett gigantiskt misslyckande bakom sig. Galtung nämner hur EU handlade stick i stäv med det FN:s generalsekreterare kommit fram till, nämligen att alla delar av Jugoslavien skulle behandlas lika och att man inte skulle erkänna någon del av Jugoslavien som ensidigt ville bryta sig loss.

När EU blandade sig i konflikten och med Tyskland i spetsen erkände Kroatien uteblev inte konsekvensen.

Ofredsprojekt

-EU är ett ofredsprojekt. Det finns bara två anständiga medlemmar i EU, Finland och Irland. Alla andra har varit stormakter och/eller kolonialmakter. Flera av dem var kolonialländer så nyligen som för en generation sedan. Den enda form av fred som EU skapat är att bygga bort fred mellan Tyskland och Frankrike och mellan England och Spanien – men hur tänkbart scenario hade ett krig mellan dem varit i våra dagar?

När det nya Nicefördraget börjar gälla har EU tagit steget fullt ut till en gemensam försvarspolitik. Tidigare var Västeuropeiska unionen EU:s militära dimension, men nu har EU börjat bygga upp egna styrkor. - Genom Västeuropeiska unionen var beslut underlagda en parlamentarikerförsamling. När EU skaffar sig tillgång till egna styrkor är det kommissionen och ministerrådet som är beslutande.

Gemensam vapenproduktion

Nu finns också gemensam vapenproduktion genom samgående och samarbete medlemsländerna emellan, ett spionagesystem byggs upp genom Schengensystemet och Echelon, spionsatelliterna. Till sist men inte minst har EU tillgång till atomvapen.

Fredsforskaren Jan Öberg från Transnationella stiftelsen för freds- och framtidsforskning, TFF, kommenterade att Solana, EU:s högste representant, varit i Makedonien åtta gånger på sex veckor och hållit i stort sett samma tal varje gång han varit där. – Vi andra måste ta fred på allvar och inte domineras av deras dagordning, konstaterade Jan Öberg. Vi måste var och en se oss som en freds rörelse. Kapitalismen kostar 60-100.000 människoliv varje dag.

Humanitära bomber

Ändå talar man om humanitär intervention när man ingriper militärt. Begreppet humanitär intervention används idag om militära ingripanden och det är livsfarligt. Folk slutar tänka på vad orden innebär. Sverige är numera delaktigt i allt EU gör och genom EU går svenska försvarsdepartementets planering ut på scenarier 6.000 km från Bryssel. Var hamnar man då? Jo i Peking, Latinamerika, Sydafrika, inom tvåtredjedelar av USA. Och Sverige gör allt som en Nato-medlemsstat gör. Vi behöver inte bli medlemmar i Nato. Sverige har 80 man i FN:s fredsbevarande insatser men över 800 i Kosovo under Nato-befäl.

Kvinnorna

Det är kvinnorna som bevarat och upprätthållit det civila samhället i Jugoslavien, i Kosovo och Makedonien. Bland medlarna däremot finns inga kvinnor och framförallt finns det inga som har kunskap i konflikthantering. – När Milosević störtades i Jugoslavien var det en fredlig revolt. Men skrev tidningarna att det var en seger för icke-våldet?

Ändå, avslutar Jan Öberg, är det just ickevåldsmetoderna som måste vara den sista stora revolutionen för mänskligheten.

Caroline Runesdotter

Britt Ling och Barbro Fridén

Foto: Erni Friholt

Seminariet hade anordnats av SKV i samarbete med Folkuniversitetet (med stöd av Sida), FREDSAM, Fredsrörelsen på Orust, Svenska freds- och Skiljedomsföreningen i Göteborg – Pax och Stödfonden för civil olydnad.

Dubbelmoral

Du måne som vandrar
din tysta ban
undrar nog:
Vad sysslar ni med
små människobarn
älskar hatar
likt flämtande bloss
säljer vapen
till länder som slåss

Krigsindustrin
en lukrativ affär
säljer till länder
fjärran och när
export av kulor
kanoner gevär
på mottagarlandets
budget tär
pengar till skolor
kläder och mat
offras på krigsgudens altare
varje dag

En humanitär bild
vi svenskar måste ha
när Bofors kanoner
har gjort det dom ska
då anslås millioner
att plåstra såren
från bränder
som Bofors kanoner
tänder
hur kan man handla
så dubbelmoraliskt ibland
ovärdigt
vårt svenska land

Ur tankar på pränt av Siri Aldrin

Industrijordbruket har orsakat Galna kosjukan

Foto: Hossein Mahini

Masshysterin kring galna kosjukan når nya höjder varje dag. Asfaltmänniskor som helt har förlorat kontakten med jorden tycks ha tappat all besinning och eftertanke, både i Bryssel och på redaktionerna. Bevakningen av den tidigare misstänkta Hallandsgården slår alla rekord ifråga om massmedialt hysteri. Om korna till äventyrs bär för människan farliga prioner, varför frågar ingen om orsaken?

Masslakt pågår, kobålen lyser upp den engelska landsbygden medan det inte är vetenskapligt bevisat att det finns ett helt säkert samband mellan galna kosjukan och Jakob Creutzfeldts sjukdom.

De förvirrade rådgivande veterinärerna i EU-

kommissionen ger fåren skulden. Men människor, kor och får har levt tillsammans i mer än tusen år. **Gränskontrollen är borta**

I Norden har ingen smittats och dött av galna kosjukan, medan 50 personer dör och många invalidiseras varje år i Danmark på grund av salmonella. Trots det har EU tvingat bort gränskontrollen av kött och levande djur och lämnat samtidigt gränserna öppna också för svinpest, mul- och klövsjuka.

Den heliga fria rörligheten för varor innebär också fri rörlighet för djursjukdomar som tidigare begränsades av Sveriges nödvändiga gränskontroll och stränga smittskyddslagar. När sjukdomar väl brutit ut är det så dags att stänga gränserna och utfärda desperata idiotstopp för alla djurtransporter även i länder som inte alls är drabbade, medan den fria rörligheten hyllas och importen får fortsätta.

Vårvinterns dikterade brandkårsuttryckningar från Bryssel har ersatt vår tidigare stränga epizootilag med seriös importkontroll av levande djur och kött.

Gränskontrollen blir ännu mer nödvändig när handel med öststaterna och Ryssland ökar. Det kan vara engelsmännens import av billigt foder från öststaterna som fört med sig smittan. Där har man på de tidigare kolchoserna med sin bedrövliga djurhållning gett upp ifråga om mul- och klövsjukan och vaccinerat djuren, som bär på smittan utan att insjukna. Vaccinering är som alla vet ingen lösning på lång sikt.

Fasansfull masslakt

Den enorma och fasansfulla utslaktningen av hundratusentals djur i bl a England kan vara ett effektivt sätt för lorderna och storgodsägarna i parlamenten i Bryssel och London att påskynda utrotningen av småbruken då de som har sina känslor i gårdarna och djuren blir knäckta både ekonomiskt och psykiskt. Småbrukarna är förlorarna och vet redan att EU endast kommer ge bidrag, för uppbyggnad av djurstammen, till storkapitalets kolchoser i England.

På 60-talet var det ett utbrott av mul- och klövsjuka på Orust. Gården isolerades och inga fler gårdar smittades. Hade det varit i dag hade EU med största säkerhet gett order om slakt av alla klövdjur inte bara på Orust och Tjörn utan hela södra Bohuslän. Hur många småbrukare som redan går på marginalen hade rest sig ur detta?

Korna kan tillfriskna

Småbrukarättingen Gun Kessle berättade nyligen för mig att i Tornedalen när hon var barn, kom mul- och klövsjukan in Österifrån. I Tornedalen hade torparna och småbrukarna inte råd att slakta den enda kon utan hon fick tillfriskna av sig själv. Häromdagen bekräftade den tidigare länsveterinären Herbert

Lundström i en TV-intervju att mul- och klövsjuka inte är en dödlig sjukdom. De allra flesta djur blir friska från sin "influensa". Men produktionen blir lägre en tid och det är av främst ekonomiska skäl som utslaktningen sker.

I den av staten framtvingade gödselhanteringen med svämmgödsel och urinbrunnar lever ändå smittan kvar 3 månader vilket man nogsamt tiger med. I ett avvikande TV-program nyligen konstaterades att 24 personer i Europa dödats av exploderande TV-apparater sedan galna kohysterins utbrott. Inga TV-apparater har bränts upp av det skälet.

Det finns en helt annan teori om att de samlade gifterna i miljön tillsammans med kemijordbrukets växtgifter, mediciner och antibiotikarester i kadavermjöl från självdöda och nödslaktade djur blivit för mycket för djuren. Inte minst organiskt fosfor som används mot insekter angriper enligt varningsföreskrifterna centrala nervsystemet.

(Används också i grönsaksodling, främst mot mask och sniglar i kål- och salladsodlingar. Är kålen besk så är det troligen fosforrester som smakar.)

Andra iakttagelser

En engelsk småbrukare har för flera år sedan iakttagit att galna kosjukan började i sydvästra England i ett vattensjukt betesområde med mycket knott och bromsar som bekämpats med starka insektsgifter, s k pesticider. Fosforgiftet ströks på kons huvud och längs ryggraden som är mest utsatta för knotten. Hans iakttagelser avfärdades av det jordbruksindustriella komplexet som hellre vill exponera på "smittade" kohjörnor än på den sjuka

Foto: Hossein Mahini

jordbrukspolitiken med sin farliga användning av gifter och kemikalier, enorma mjölk-, köttdjurs- och hönsfabriker som kräver antibiotika för att djuren ska överleva. Allt för att få fram "billiga" livsmedel.

Det är väl heller ingen hemlighet att Parkinsons sjukdom, MS och andra nervsjukdomar som leder till muskelförtvining och invaliditet ökar hos människorna i takt med gifthanvändning och miljöförstöring. I de av arealbidrag stinna spannmålsdistrikten finns även giftrester i grundvattnet. Fler barn föds också med svåra nervmuskelskador.

En tidsfråga

Det alltmer förgiftade industrijordbruket kunde endast sluta på det här sättet. Det var bara en tidsfråga när giftjordbruket skulle kollapsa och djuren duka under. Nu gäller det tydligen för politikerna att till varje pris dölja effekterna av ett halvsekel sneddriven jordbrukspolitik – höjd avkastning och billiga livsmedel till varje pris. Därför är det ytterst plågsamt för alla jordbrukare med Göran Perssons krokodiltårar.

Persson missade den historiska chansen att vid statschefsmötet i Stockholm ta upp den snedvridna, storskaliga, sårbara och sjukdomsalstrande jordbruksdriften till allvarlig omprövning. Istället tog han upp maxtaxan som är en lika mycket omvänd Robin Hood-politik som EU-s arealbidrag.

Korna har dött för vår skull

Jag vill ändå vara optimist. I det här fallet absurd optimist, som Tage Danielsson uttryckte det. Vi ska i allt elände vara tacksamma för att de stackars oskyldiga korna har varnat oss människor, precis som de gjorde vid Hallandåsen. Om inte korna dött hade Rocha Gil-giftet blivit en ännu större miljökatastrof. De "galna" korna har på sitt stumma sätt sagt ifrån att hela jordbruket måste läggas om till ett ekologiskt, miljövänligt och småskaligt jordbruk om vi utan risker ska kunna äta vårt dagliga bröd. Den snedvridna jordbrukspolitiken som i planekonomisk nit genom statlig rådgivning och riktade bidrag har lett fram till dagens situation står nu vid ruinens brant.

Medlöpande lantbrukskooperation

Alla har hejat på från tidningen VI, de stora liberala, nihilistiska drakarna till de små centertidningarna och den LRF-ägda LAND som i årtionden censurerat all kritik mot den medlöpande lantbrukskooperationen. Men nu säger de oskyldiga djuren ifrån.

Ett rop på hjälp: "Vi kor hänger inte med längre!" Istället för att ta allvarligt på varningarna och gå till roten med orsakerna, dödar vi dem i hopp om att kunna fortsätta som hittills. Systemet ger ju ändå så billiga livsmedel.

Ohelig allians

Hela det jordbruksindustriella komplexet, i en ohelig allians med höga politiker, tar till allt mer desperata åtgärder för att slippa en systemförändring. Det ger

samtidigt de okunniga och lättlurade konsumenterna intryck av dådkraft när ministrar ger order om masslakt, bränner och gräver ned både friska och sjuka djur. Min far som var en klok bonde hade ett tänkvärt uttryck: "Det kommer tillbaka, sa han som gav soa fläsket." I dag skulle han sagt: "Det kommer tillbaka, sa han som gav koa kadavermjöl."

Konsumenterna vaknar

Alltså inte ett öre mer statsbidrag till det ohållbara, storskaliga gift- och kemijordbruket. Istället en snabb övergång till ett småskaligt, miljövänligt ekologiskt jordbruk och en rimlig djurhållning. Konsumenter har äntligen börjat vakna och går nog inte att lura längre. Då kan den nödvändiga omställningen gå fort. Även om jag inte tillhör de varmaste anhängarna av kungahuset vill jag ge kungen ett erkännande. Han är den enda i samhällstoppen som hållit huvudet kallt, visat mod och i en intervju försökt tona ned Galna kohysterin. Med sitt stora miljöintresse har han troligen anat de verkliga orsakerna.

Rune Lanestrand

Redaktör för tidskriften Småbrukaren

Galna kor är ingen ny företeelse. Galna blev och blir fortfarande korna varje vår när de släpps ut ur ladugården efter en lång vinter. Greta Tengdahl har i boken Kynnefjällsbor beskrivit hur hon upplevde kornas våryra i sin barndom.

Strömmarne barnen packade en matkorg och vandrade upp på fjället för att "maja". Medan de gick tävlade de om att luras "Maj, maj måne, jag kan lura dig till Skåne". Dagen var fylld av fest för både människor och djur, för den första majdagen släpptes korna ut.

Det fanns inte så värst mycket för dem att äta ännu, men de hade en tid känt doften av den späda grönskan, och råmande hade de talat om att de ville ut. Det märktes på dem att det var förenat med en känsla som inte var av denna världen att bli lösta ur klavar och kedjor och att få dricka sig otörstiga i sjöar och vattendrag. Kreaturen förstod sig på att visa sin glädje och tacksamhet. Kalvarna var roligast. De studsade, hoppade och for omkring. De blev alldeles yra, nästan vilda av frihetens rus.

Caroline Runesdotter

“Jag har fått lära mig att se möjligheter istället för hinder”

Lill Nilsson är fotograf och har ofta bidragit med bilder i *Vi Mänskor*. Många minns säkert hennes gripande reportage från Bosnien och bilderna från älgjakten i Värmland. Men hon är också kommunalpolitiker och mor till två vuxna söner.

När *Lill Nilsson* fyllde 50 för ett par år sedan, samlade släkt och vänner ihop till en Kubaresa. Men på frågan om när hon tänker resa dit, ler hon uppgivet. Hon har inte tid! Som kulturnämndens ordförande i Karlstad har hon satt igång så många saker som måste följas upp. Dessutom är man mitt uppe i en omorganisering av biblioteket, och andra politiska uppdrag har hon också.

Men någon politisk broiler är inte Lill. Hon har inte gått den långa vägen via ungdomsförbund och nämnduppdrag. Tvärtom upplevde hon det som smärtsamt när politiken kom emellan. Men är man pliktmänniska ställer man upp, och för kulturen i Karlstad har Lills engagemang och kreativitet betytt en hel del.

– Du växte upp i en konstnärsfamilj? konstaterar jag.

– Ja, när jag var sex år gifte mamma om sig med den holländska konstnären *Herman Reijers*. Vi bodde i ett högreståndshus i Karlstad, och grannarna såg säkert inte med blida ögon på den bohemiska familjen. Herman var både utlänning och konstnär, och dessutom flera år yngre än mamma. Vi hade alltid många gäster, Karlstads konstnärliga och intellektuella kom och gick hos oss. Jag minns att *Göran Tunström* var en återkommande gäst när han gjorde lumpen vid regementet här.

Det var en till stora delar rolig uppväxtmiljö. Jag minns hur livet genomsyrades av musik från hela världen. En liten grammofon hade vi, där snurrade ständigt små EP-skivor med sånger från spanska inbördeskriget, från Nordafrika, från Indien. Jag tror

Lill Nilsson. Foto: Lasse Forsberg

att denna musik måste ha bidragit till mitt senare politiska engagemang och min förståelse för andra kulturer.

Men pengar hade vi inte. Vi bodde i två rum och kök och mamma arbetade som servitris.

Sen flyttade vi till Holland, vi bodde en tid i Amsterdam och jag gick i skola där i tredje klass. När Herman skulle ha en utställning i Sverige flyttade vi tillbaka. Det skulle ha varit för en kort tid, men vi stannade kvar här.

Som sagt hade vi ett roligt familjeliv, men det var ifrågasatt utifrån. Tyvärr kom jag att gå i en riktigt snobbig skola i Karlstad sen. Där gick borgmästarens son och bankdirektörens dotter. De var inte snälla, så det var tufft att komma tillbaka till Sverige. Men det stärkte mig, jag lärde mig att det handlar om att ha viljan att göra det man ska, även om inte alla gillar det man gör.

Mamma och Herman flyttade ut på landet, så jag

Från Bosnien: De bygger upp sitt hem igen.

Foto: Lill Nilsson

har bott själv från jag var 14 år. Inackorderad till en början, men senare med eget hem. Jag tror jag har bott i alla rivningskåkar i Karlstad. En tid bodde jag i Haga. Eftersom jag då definitivt hade flyttat hemifrån hade jag tagit med mig en massa saker. Då brann huset, och jag förlorade allt jag ägde. Då lärde jag mig att allt är förgängligt, man ska inte fästa sig för mycket vid prylar. Lyckligtvis hade Herman övertalat mig att ta en försäkring.

Jag tog studenten 1968 och det var extra festligt eftersom alla trodde att nu var det allra sista gången. Men det varade ju inte länge förrän traditionen med vita mössor och studentutsläpp återupptogs. Sen läste jag konstvetenskap i Göteborg en tid, och bodde några månader på Sardinien. Men då hade jag träffat Anders som jag fick barn med sen, och vi flyttade ihop.

Anders var bondson, och den första tiden bodde vi i ett gammalt hus på hans föräldrars gård i Molkom, medan Anders arbetade på gården. Vi flyttade sen till Deje, där vi renoverade ett gammalt hus. Där föddes vår äldsta son, Petter. Han är 29 nu, och väntar sitt första barn. Jag ser fram emot att bli farmor!

Men vi hade aggressiva grannar. När jag klagade på att deras hundar skrämde Petter så att han inte vågade gå ut, tog mannen fram sitt gevär och sköt hunden framför ögonen på oss. Vi orkade inte bo kvar, vi köpte och renoverade ett annat gammalt hus som vi

sen också sålde och vi flyttade vidare till ett stort hus i Forshaga som kallas Slottet. Vi hade fått en pojke till, Jon, han är nu 25 år.

Men Anders och jag hade tröttnat på varandra och gick skilda vägar. Det är alltid jobbigt med skilsmässor, men jag lärde mig att se möjligheter istället för hinder. Jag tog barnen och reste till Syd-Frankrike, där familjen har ett litet hus. Barnen fick ledigt från skolan mot att jag själv undervisade dem. Det var faktiskt lite av ett äventyr att köra hela vägen till Avignon i min lilla Simca, men samtidigt var det ju spännande.

– Arbetet med att renovera gamla hus tog väl inte all din tid?

– Nej, jag har yrkesarbetat hela tiden. Jag jobbade länge på hotell, först som nattportier och sen som receptionschef. Så blev jag producent på TUR-teatern i Värmland (en utbrytargrupp ur TUR-teatern i Stockholm). De gjorde många jättebra föreställningar.

– Ja, de var verkligen bra. Jag minns bland annat "Krig på fjärde våningen" som de spelade i en vanlig lägenhet, och pjäsen "Man har väl känslor". De gjorde också flera utmärkta föreställningar som riktade sig till högstadieselever. Det måste ha varit en inspirerande miljö, att arbeta kollektivt. Men när blev du fotograf?

– Det tog lång tid innan jag kom så långt, trots att det var vad jag drömde om hela tiden. Men som ensamstående mamma måste jag först och främst ta

hänsyn till barnen. Jag var väldigt mycket förälder de åren. Jag packade tidningar på natten, jobbade på café och så vidare. Då bodde jag i ett hus i Forshaga som jag delade med min syster Petra. Det gjorde att jag kunde lämna barnen nattetid.

Men äntligen var pojkarna stora och jag kunde ägna mig åt fotografyrket. Jag tjtade mig till en lärlingsplats hos värmlänningen *Staffan Jofjell*, som är bland de allra bästa fotograferna i Sverige, och jag lärde också en hel del av Hermans gamla kompis från Holland, *Dolph Krüger*, som nu bor i Torsby.

Jag gick med i SKV på 80-talet, då det fanns en aktiv avdelning i Forshaga. Det var därför naturligt att jag vände mig till SKV när jag ville göra ett reportage från krigets Bosnien. Jag måste ha en organisation i ryggen för att kunna söka projektbidrag från UD. Jag räknade ut att jag behövde 800 000 kr för att kunna stanna så länge att det skulle vara meningsfullt. Det var underbart när jag fick ett telefonsamtal från SKV: "Vi har fått besked från UD. Du får pengarna!". Några dagar senare blev det en fruktansvärd chock när du ringde, Aase, och berättade att Zaida på SKV:s kontor hade läst fel papper. Listan hon hade ögnat igenom bestod av projekt som inte fick bidrag.

Men nu var jag så inställd på att resa att jag kontaktade många andra organisationer, Ship to Bosnia, Kvinna till kvinna, Räddningsverket och SIDA, och jag fick så många uppdrag att jag kunde genomföra en reportageresa. I Libnice fick jag bo i Ship to Bosnias hus, det betydde ett ekonomiskt bekymmer mindre.

Jag gjorde en utställning om Bosnien för Kvinna till kvinna, den har visats runt om i landet, och i Vi Mänskor har det varit ett par reportage. Ship to Bosnia har också kunnat använda mina bilder.

– Hur går det med deras projekt?

– Projektet i Libnica fortsätter. En pensionärsgrupp i Stockholmsområdet har till exempel utbyte med pensionärer där nere, och även i år reser en ungdomsbrigad dit. Tyvärr saknas tills vidare pengar till att bygga klart kulturhuset.

– Hur gick det sen?

– Mitt nästa större uppdrag var att göra en utställning om älgjakten för Jakt- och Fiskemuséet i Torsby. Reportaget "Från älgjakt till matbord" har också visats i Vi Mänskor.

Men så kom politiken emellan, och jag måste erkänna att det har varit smärtsamt. Jag har fått offra så mycket. Jag tänkte att en plats i fullmäktige kommer inte att inkräkta så mycket på min tid, och ledamot i kulturnämnden skulle jag väl också klara. Men det slutade med att jag blev ordförande i kulturnämnden, förutom att jag också är sekreterare på deltid för vänsterpartiets kommunalråd.

Naturligtvis är det roligt också, när man får tillfälle att genomföra några av sina idéer om vad kulturpolitiken kan bidra med. En skulpturutställning i Muséiparken äger rum för andra året i rad, jag hoppas att det ska bli en tradition. En kulturskola är på gång, tanken är att den ska integreras i den vanliga skolan för att nå alla barn. Vi har haft kulturprojekt i ett område med många invandrare, vi har haft cirkusskola och vi har initierat en bildskola som äger rum på Muséet. Det jobbiga har varit att jag kände mig tvungen att ta tag i en omstrukturering av kultursektorn. Medelåldern bland personalen är mycket hög, många går i pension de närmaste åren och det är viktigt att sörja för återväxten.

Och Kubaresan har jag fått skjuta på framtiden!

Aase Bang

Foto: Lill Nilsson

Efter kriget bor familjen i en källare, där vattnet dryper från väggarna. De saknar försörjning. Lill besökte dem tillsammans med Kvinna till kvinna.

Gudrun Schyman besöker ett flyktingläger i Bosnien..

Foto: Lill Nilsson

Det började redan 1947.....

Om Schengenavtalet och EU:s militarisering

Vad har Schengen, en liten ort i Luxemburg, gjort för ont för att för lång tid framåt förknippas med rasism och övergrepp? I Schengen slöts avtalet som nu bär ortens namn. Avtalet föreskriver att vi alla ständigt ska bära pass eller annan handling där vårt personliga medborgarskap framgår.

Ernie Friholt

Överallt har polismakten rätt att hejda oss och kräva legitimation när som helst under dygnet. Via datorn kan polisen kontrollera om vi finns med i SIS-registret (Schengen Information System), som idag omfattar mellan 4 och 6 miljoner namn, fingeravtryck och personliga data.

Rasistiskt

Detta gäller oss alla inom EU, och speciellt dem av oss som har någon nyans mörkare hy, svart hår och bruna ögon. Kontrollen är till för det vi kan misstänkas göra, inte vad vi verkligen gör. Vi är misstänkta tills vi frias. Schengenavtalet är ett rasistiskt avtal. Den gamla gränskontrollen är utbytt mot kontroll överallt.

Kanske har ni föreställt er att Schengenavtalet skulle ge oss rätt att resa fritt inom EU. Men ni ska veta att i avtalet finns bara 4 artiklar om fri rörlighet för människor som färdas inom EU. De övriga 138 artiklarna handlar om kontroll. Invandrare drabbas dagligen. Flyktingar lär vi överhuvudtaget aldrig träffa, eftersom de avkrävs visum för att alls släppas in i EU. Hur kan man tro att en människa på flykt hinner ansöka och vänta på visum från huvudstadens ambassader medan tex NATO-bombningar pågår dag och natt och där särskilt vägar, broar och fordon bombas?

Anpassning

Sverige avskaffade sin förut något humanare flyktingpolitik redan 1996 som anpassning till Schengenavtalet. Resultatet av EUs regler blir att flyktingar smugglas in eller dumpas i gummi flottor nära kusten. Olyckorna är redan många och blir fler.

Hotade flyktingar väljer ändå denna desperata utväg i hopp om räddning. Men det finns redan en dubbelhet: Trots att invandringen sägs vara kontrollerad arbetar redan hundratusentals turkar och nordafrikaner i Italien, Tyskland m fl länder på korta kontrakt med underbetalning och total rättslöshet, ofta inkvarterade i hemliga läger.

Invandring behövs

Detta avslöjar Europas dilemma. Vår svaga befolkningsutveckling ställer oss inför hot om samhällets sammanbrott, då alltför fåtaliga unga skall försörja ett stort antal pensionärer. Vi behöver i själva verket en kraftig invandring av arbetsföra familjer med högt barnafödande. Vem passar bättre till problembeskrivningen än de hårt arbetande företagsamma familjer från Syd vi redan möter här.

Från Kolonialism till Nykolonialism

Nöden som flyktingarna flyr ifrån har sin rot i att nio av de femton EU-länderna behärskat och plundrat världen i flera hundra år. Med sin militära styrka har dessa europeiska stormakter begått folkmord och administrerat den överföring av resurser som möjliggjorde industrialiseringen här och samtidigt utarmade Latinamerika, Afrika och Asien. Och vid avvecklingen av kolonialväldena blev nya stater upprättade på alla kontinenter enligt de koloniala gränserna mellan stormakterna. Detta är en källa till ständiga konflikter och krig.

Nio av staterna i nuvarande EU har alltså själva skapat den situation som människor flyr ifrån. Men dessa stater avsvär sig allt ansvar och bygger istället

murar mot flyktingar. Och istället för att arbeta för en rättvis och fredlig utveckling bevakar EU-staterna fortfarande sina intressen inom och utom Europa.

EUs supermaktsambitioner är också ekonomiska, via handelsavtal med inbyggda handelshinder för länder i Tredje Världen. Koloniala förhållanden och relationer upprätthålls med ekonomi och militär i förening. De europeiska folken har inte beslutat om denna historiska utveckling. Den lades fast före demokratins genombrott i Europa och i likhet med hela EU projektet fortsätter den att vara toppstyrd högt över folkens huvuden.

Militariseringen

Militariseringen av EU förutsågs av Johan Galtung redan 1972 i boken EG – den nya supermakten. Nu är vi där. Det började redan 1947 med Dunkerque-avtalet. Det militära samarbetet sköt fart då Väst europeiska Unionen bildades 1954. Där ingick Frankrike, England, BeNeLux, Tyskland och Italien. 1984 upphävdes rustningsbegränsningarna för Tyskland. Väst europeiska Unionen kom med tiden allt närmare EG och EU. Spanien och Portugal anslöt sig till den 1988 och Grekland gick med 1991.

Samtidigt arbetades det på att Englands och Frankrikes kärnvapen skulle utgöra det centrala instrumentet för Väst Europas försvar. Detta bekräftades i Haagkonventionen 1987. Då ansågs USAs kärnvapen i Europa också nödvändiga. Vapentillverkningen standardiserades och en "Standing Armaments Committee" inrättades. När kalla kriget upphörde 1990 med sönderfallet i Östeuropa kom frågan om Natos framtida roll upp. EU kan idag beställa militära tjänster av både VEU och NATO I verkligheten är det samma styrkor som anlitas. Till detta kommer EUs gemensamma insatsstyrkor, som är det senaste inslaget: Rapid Reaction Force.

Bara militära lösningar

EU förefaller endast ha militära lösningar att föreslå på svåra och komplicerade konflikter. De civila samarbetsorganisationerna FN och det europeiska OSCE åsidosätts och ges inga resurser. Jugoslavien ödelades 1999 med något som kallades "Humanitära bombningar". Är det denna utveckling Sverige ska anslutas till? Ska neutralitet och alliansfrihet också avskaffas?

NATO har nyligen utsträckt sitt operationsområde från Europa till hela Världen. Detta utsträckta operationsområde och Europas och USAs upprustning ses med oro i resten av världen. Redan har de asiatiska stormakterna Ryssland, Indien och Kina inlett militärt och ekonomiskt samarbete. Ett nytt kallt krig är under uppsegling mellan dessa tre och USA/EU/NATO. Är detta det europeiska fredsprojektets verkliga

ansikte? I så fall brådskar det med alternativen. Hur kan dessa se ut?

Fredsförslag

EU-motståndare brännmärks idag som nationalist. Men internationellt samarbete kan och bör ske i många former och långt utanför det begränsade EU.

* I Europaparlamentet föreslog Per Gahrton i januari att en civil europeisk fredskår skapas.

* Världskvinnomarschen 2000 föreslog att kvinnobrigader kontinuerligt skulle bege sig till konflikthärdar för att bära vittnesmål om kvinnors och barns situation där och föreslå åtgärder utifrån dessa iakttagelser. De kommer givetvis inte bestå i mera bomber. Faktiskt har en brigad redan varit i Israel/Palestina och en ny är på väg dit den 8 juni.

* TFF (Transnationella stiftelsen för freds och framtidsforskning) ger 32 förslag till allmän diskussion. De omfattar fredlig ekonomi t ex genom rättvis och solidarisk handel, alternativt försvar, fredsundervisning och försoning, internationell konflikthantering utan våld, m m. Detta kunde göra Sverige och EU till en mycket starkare och till och med moralisk kraft som ger hopp för framtiden och inte bara upprepar Europas koloniala och katastrofala förflutna och NATO:s primitiva våldstänkande som inspireras och förvärras av USA.

* De mängder av obeaktade fredliga förslag som hopat sig under årens lopp borde samlas i en katalog och överlämnas till regeringen om och om igen vid internationella och andra möten, där det finns hopp om att någon tar upp det till diskussion. Det brådskar ännu mer att blåsa liv i debatten om Sveriges alliansfrihet och neutralitet. Dessa begrepp har länge varit en del av Sveriges och svenskarnas identitet. Detta hindrade aldrig Olof Palme från att klart och bestämt ta ställning mot övergrepp och orättvisor begångna av supermakter. Tyvärr leds svensk utrikespolitik idag av kortsiktiga intressen som inte förmår att leva upp till Sveriges traditionella roll i världspolitiken. Folkliga initiativ är därför viktigare än någonsin.

* Fredsforskningens fader Johan Galtung har bildat en internationell stiftelse med namnet TRANSCEND. Dess aktiva medlemmar bedriver fredsarbete genom separata samtal med de olika parterna. Man bygger sakta upp en vidare förståelse av hela konflikten och av motpartens sätt att se. Rundabordskonferenser

anses meningslösa eftersom parterna där snabbt hamnar i en makt- och prestigerelation. En förutsättning för att lyckas är att supermakter inte släpps in i dessa samtal.

Fred är vägen

Vi vill till slut betona att ickevåldslösningar är vårt enda hopp på både kort och lång sikt. En fredlig värld kan bara byggas med fredliga medel.

Erni & Ola Friholt

År 2001

Ett nytt år
i det unga millenniet
en oprövad era
som med okänt
perspektiv
formar våra liv
fascinerar
skrämmar

Hur kunna förstå
denna nya värld
långt från hemmets
trygga härd

Tänkandet
i nya banor
fjärran gårdagens
främling
i mitt eget land
en annorlunda värld
vid horisontens rand

Så tänker jag
med pennan
i en gammal hand

Ur tankar på pränt av Siri Aldrin

Film

DE ÄLSKANDE I SAN FERNANDO

**En dokumentär kärleksfilm av
Peter Torbjörnsson**

De älskande i San Fernando är en verklighetsberättelse om unga drömmar, kärlek och den framtid som sedan blev.

Filmen utspelas i den lilla byn San Fernando i Nicaragua och börjar i ljusa färger. Kriget har plågat landet men nu är befrielsen här och kärleken spirar mellan Ninoska och Tinoko. Sedan följer en tidresa som inte slutar förrän vid millennieskiftet.

Vi följer Ninoska och Tinoko genom åren, hur Tinoko slutligen vinner brödernas och föräldrarnas förtroende och får gifta sig med Ninoska, deras kamp för överlevnad i fattigdomen, hur de flyttar till kusten för att skapa en trygghet för sig och sina barn, och hur de återkommer efter att ha misslyckats.

Ninoska drömmer om frihet och oberoende, om att skaffa sig en utbildning. När filmen börjar är hon tretton år, på millennienatten då de sista bilderna tas har hon en egen dotter på tretton.

- För mig spelar det ingen roll om det utspelar sig i Nicaragua eller i Teckomatorp. Jag är intresserad av människors existentiella grundvillkor, kärlek, överlevnad, säger Peter Torbjörnsson.

Detta har han lyckats få fram i filmen tycker jag. Den är väldigt personlig och engagerande. Skildrar människor vars liv och drömmar smulats sönder av krig och omänskliga levnadsvillkor. Vi får följa Ninoska och Tinoko genom åren, se tidens djupnande spår i deras ansikten, lyssna till besvikelsernas sorgsna ord.

Peter Torbjörnsson har skapat med sin återhållna, men ändå intensiva närvaro, en känsla av att vi närmast lever samman med människorna i San Fernando. Eftersom han blivit en sådan god vän till familjen har han kunnat filma dem direkt i deras verkliga vardag utan manus, rollerna är deras eget sanna jag.

På detta sätt blev filmen så personlig att jag ibland kände att det blev för privat nästan. Samtidigt kände jag en väldig värme och sanning i berättelsen. Filmen utvecklar sig alltmer till en berättelse om kvinnligt växande och slår ut i ett starkt kvinnoporträtt. Vi får följa Ninoska från tonår till medelålder, från drömmar till förverkligande. Det är en enormt känslotark och gripande film, klart sevärd anser jag.

Caroline Runesdotter

TRAFFICING

- en skam för Europa

I den tyska förbundsdagen har man funderat på att anta ett lagförslag om prostitution som bland annat ska skapa ett socialt skyddsnät för de ca 400 000 kvinnor som säljer sin kropp i Tyskland.

Varje dag besöker en halv miljon tyska män prostituerade och uppemot 60 miljarder kronor omsätts årligen i branschen, men kvinnorna som säljer sig saknar allt från sjukförsäkring och a-kassa till pension. (Avsikten är enligt utsago att skapa anständiga förhållanden för sexuella tjänster, vilket ur en viss synpunkt kan tyckas schysst, om man anser att prostitution är ett yrke som alla andra. Detta är dock inget som skall debatteras denna gång).

Å andra sidan så kommer den föreslagna lagen endast att gälla för tyska medborgare, när faktum är att hälften eller mer av de 400 000 prostituerade är utlänningar, främst från Östeuropa och f.d. Sovjetunionen. Dessa kvinnor har ofta inget uppehållstillstånd, har smugglats illegalt in i landet, och sålts som sexslavar till underjordiska bordeller och klubbar. Enligt vissa experter har handeln med kvinnor (s.k. trafficking) i Europa *vida* överstigit den illegala handeln med både narkotika och vapen. Vi talar om en sexindustri av globala mått.

Av alla länder i f.d. Sovjetunionen ligger som bekant republiken Moldavien i det absoluta bottenkiktet. Där har ekonomin i det närmaste kollapsat och arbetslösheten är så hög att nära en miljon av landets 4,5 miljoner invånare desperat jagar arbete utomlands. Inte så konstigt när medellönen är 20 dollar och 100 dollar är existensminimun att leva på. Av den halva miljonen moldaviska kvinnor som befinner sig utomlands beräknas 250 000 ha hamnat i prostitutionsträsket.

Andra kvinnor arbetar i skymundan i fabriker, som hushållerskor, au-pairer och städerskor. Den moldaviska regeringen har på grund av utbredd

Clara Bodin

FAKTARUTA

Clara Bodin läser ekonomi och feministiska studier vid Uppsala universitet. Hennes c-uppsats handlar om feminiseringen av fattigdomen i Moldavien. Under 1987-90 bodde hon i Amman, Jordanien, där hennes föräldrar arbetade för Rädda Barnen. Hon var utbytesstudent i Ryssland 1995-1996. Efter studenten var hon på ett miljöprojekt i Ukraina (1997). Hon har varit utbytesstudent i Leuven, Belgien. Clara sitter i en öst-arbetsgrupp på Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer där de jobbar med projekt med Ukraina, Vitryssland och Moldavien. Under april månad var hon i Moldavien för att samla material till sin uppsats.

korruption, oförmåga att förändra sin lagstiftning och införa ekonomiska reformer, inte bara misslyckats kapitalt med att säkra arbeten, ett grundläggande socialt skyddsnät och en framtid åt sina invånare. Man har också misslyckats med att skydda landets kvinnor från tortyr, slaveri, tvångsarbete och tvångsprostitution både inom och utom landet.

Men det är inte bara moldaverna som är skyldiga i denna fråga om kränkning av fundamentala mänskliga rättigheter. Också vi är skyldiga, för det är vi som står för efterfrågan på dessa kvinnor. Detta är det (varit) väldigt tyst om i EU-debatten, tycker jag.

Man hör titt som tätt om EU-ländernas rädsla för massiv arbetskraftsinvandring om östutvidgningen kommer till stånd för snart. Men faktum är att de redan finns hos oss, och vi har bjudit in dem. Det finns litet intresse att förbättra situationen för dessa svartarbetare eftersom man tjänar gott på dem. Riskerna att bli upptäckt är små och vinsterna höga. De illegala arbetarna knegar under slavliknande förhållanden, 12-18 timmar per dag är inte ovanligt och man betalar struntsummor för det enorma arbete de utför.

Många moldaviska gästarbetare vittnar också om den attityd de möter, de behandlas som andra klassens människor. Under ovärdiga förhållanden arbetar unga kvinnor i "nöjesindustrin" främst i södra Europa. Dit importeras unga kvinnor på löpande band för att tillfredsställa EU-mannen. Men de allra värsta förhållandena finns i sexindustrin på Balkan. Dit går den största trafiken av sexslavar och närvaron av NATO- soldater och internationella hjälparbetare har eldat på efterfrågan rejält sedan 1999.

De inhemska kvinnorna räckte inte i antal efter ett tag och därför har man börjat importera från närliggande länder, främst från Moldavien och Ukraina. Moldavien beräknas ha drabbats hårdast av alla länder av trafficking-problemet. Trycket är stort, speciellt på unga flickor, och trafficking beräknas vara den mest vinstgenererande handeln i Moldavien just nu. Varje dag beräknar man att 50- 60 flickor lämnar landet med falska pass som hävdar att de är 25 år när de i själva verket bara är 15. Mörkertalet är oerhört stort. Polisen vid gränsen till Rumänien blundar hårt och kramar dollarsedlarna han fått i muta hårt i handen.

Lika hårt blundar tjänstemannen som utför passen på beställning, och utfärdar dem tredubbelt så snabbt som vanligt. Falsifikation av dokument är omfattande och inblandningen av de statliga strukturerna likaså. Det moldaviska polisväsendet har knappt möjlighet att betala ut löner till sina anställda, och därför kan i princip varenda tjänst köpas, bara man har pengar. Poliserna har också familj som måste försörjas, precis som alla andra.

-Visst gör det ont att behöva skicka iväg småflickor

Foto:Clara Bodin

Chisinau i Moldavien. En buss med destination EU lastas med unga kvinnor.

som knappt kommit ur puberteten på dessa sorts arbeten, men å andra sidan finns det inget annat sätt de kan överleva på i hemorten, säger Olena som arbetar på en "resebyrå", en vanlig täckmantel för ett bolag som säljer "dansgrupper" till barer och klubbar i Spanien, Grekland och Turkiet.

Det finns inga möjligheter att försörja sig här i Moldavien. Flickorna som vänder sig hit har inget annat val, fortsätter hon. Efterfrågan på minderåriga flickor växer, bekräftar Olena. För tre år sedan var enligt Olenas uppskattning 80% av flickorna som åkte 18 år eller äldre. Men när hennes chef lyssnat till signalerna, och förstått att ju yngre desto större vinst, är det nu 50% under 18 år som reser.

Om det förut var värt att skicka iväg 25-30 åringar, så är det inte längre det. En kvinna mellan 18-30 år säljs för 50 dollar, en 16-18 för 100 dollar och om hon är mellan 14-16 så tjänar resebyrån 300 dollar. Om hon dessutom är oskuld är det 500 dollars extra pålägg direkt! Flickorna som reser har oftast endast gymnasieutbildning.

Ofta, men inte alltid, kommer de från familjer som har problem, t ex med arbetslöshet, alkoholism, fattigdom och våld. Föräldrarna vill bli av med sin dotter och säger det ständigt till henne. De allra flesta flickor som söker dessa jobb har ingen eller väldigt liten självkänsla och självförtroende, menar Olena.

När hon väl kommit på plats utomlands så får flickan procent av det som gruppen dansar in och vad hon själv lyckas förtjäna hos gästerna efteråt. Att åka genom en "resebyrå" är det ena sättet att komma utomlands. Flickorna skriver ofta halvårskontrakt och kommer sedan hem. De har ibland tjänat ihop lite pengar.

Det andra sättet är genom organiserade ligor eller privatpersoner som samlar upp flickor i byar och städer och lovar dem jobb utomlands. Dessa förs över gränsen till Rumänien legalt men sedan tas deras pass ifrån dem och de försvinner spårlöst, oftast till Balkan. Flickorna säljs för 50-100 dollar första gången men på vägen ner till slutdestinationen byter de händer många gånger och slutpriset kan hamna på 10-15 000 dollar!

På plats tvingas de arbeta dag som natt utan betalning. Flickorna mördas och misshandlas om de motsätter sig, och sedan vet ingen vad som händer med dem. Återvänder de hem är det utan pengar och själ i behåll. Våldigt sällan har flickorna vetskap om vad för slags arbete de kommer att utföra när de reser. De tror kanske att de ska dansa och strippa, men inget mer. Många är naiva och drömmer om den västerländska livsstilen de sett glimtar av på TV. Flickan hoppas kunna tjäna ihop mycket pengar eller träffa en snäll och rik EU-man, som vill gifta sig med henne.

Men istället blir konfrontationen med väst en fruktansvärd upplevelse som berövar flickan all värdighet och kränker hennes mänskliga rättigheter. EU-mannen visar sig vara ett svin som njuter av att förnedra henne. Det tyska lagförslaget nämnt ovan hjälper inte denna flicka ett dugg, hon är ju en slav framtagna identitet och rättigheter.

Att slaveri och handel med kvinnor som varor förekommer i Europa idag är skamligt för alla som menar att vi lever i de "utvecklade" länderna. Alla länder i EU har skrivit på FN-konventionen om de mänskliga rättigheterna, men vi är tydligen inte tillräckligt "utvecklade" för att kunna förstå den och genomföra den i praktiken!

Clara Bodin

Clara.Bodin.4370@student.uu.se

Mer information se www.iom.org

www.mnadvocates.org www.kvinnoforum.se

Artikeln tidigare publicerad i Värmlands Folkblad.

Foto: Caroline Runesdotter

Under seminariedagarna lyssnade vi på massor av föredrag bl a om Trafficking med Thomas Bodström.

EU och jämställdheten...

De senaste månaderna har det mer eller mindre vimlat av EU-gubbar i Sverige. Och några gummor...

För 30 år sedan var jämställdheten långt ifrån en viktig fråga inom EU. Men det har sakta gått framåt och i EU-samarbetet har jämställdhetspolitiken fått en allt viktigare ställning; det går inte att förneka. Alla femton medlemsländer har en (mer eller mindre) aktiv jämställdhetspolitik. Säg det i alla fall!

Barnomsorg och äldreomsorg, traditionella kvinnliga ansvarsområden, har successivt byggts ut. Bra! Men tittar vi bara på vårt land, som anses vara ett föredöme i jämställdhetshänseende, så fungerar det långt ifrån perfekt. Dagisplats är till exempel fortfarande en bristvara i vissa kommuner. Att inte ha löst en sådan grundläggande sak på 30 år är en ynkedom!

Mainstreaming

Fram till början av 1990-talet genomförde EU mest punktinsatser, särskilda åtgärder, för att förbättra jämställdheten. Men på 90-talet började man inse att det inte räckte med det för att komma till rätta med de orättvisor som fanns. Det krävdes ett helt nytt sätt för att komma framåt. Mainstreaming började diskuteras. Mainstream betyder huvudfära, och frågor som rör jämställdhet ska inte behandlas vid sidan om, i en sidofära, utan ska ingå i all verksamhet, i huvudfäran. Mainstreaming innebär att man prövar alla beslut, som berör enskilda människor, utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Vardagen

Eftersom kvinnor och mäns vardag ser olika ut, berörs vi också olika av besluten. 1999 bestämde EU i Amsterdamfördraget att mainstreaming ska vara ledstjärna vid alla beslut som tas. Självklart finns en risk för att jämställdhetsfrågor ska "försvinna", eller rättare sagt kunskap och kompetens omkring detta. Mainstreaming förutsätter ju att alla beslutsfattare ser och förstår olika maktstrukturer (många gånger dolda), och hur manliga och kvinnliga normer skapas och upprätthålls.

EU-kommissionen har gett ut en "lathund", som heter "100 jämställdhetsord". Det är en ordlista över vanliga ord i jämställdhetsarbetet, t.ex. ord som

pappaledighet och glastak.

Vill du se vilka de andra orden är, så kan du gå in på nätet och kolla:

<http://acm.keme.net/dg-v/index.cfm>

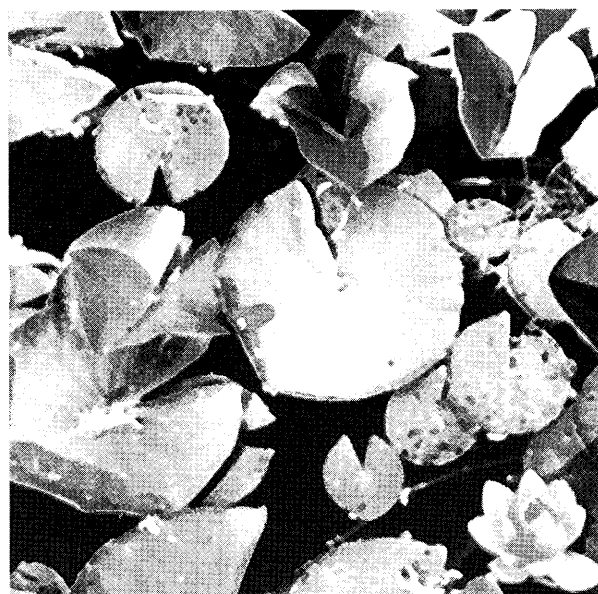
Kvinnorepresentation

Hur ser kvinnorepresentationen ut i de olika EU-länderna? I Sverige ligger vi bäst till med våra 53% kvinnor i regeringen och 43% kvinnor i riksdagen. Tyskland har t ex 31 % kvinnor i riksdagen och 36 % kvinnor i regeringen.

I Europaparlamentet har antalet kvinnliga ledamöter stigit från 16 % (efter valet 1984) till 30 % i dag. Sverige har störst andel kvinnliga ledamöter, 50 %, och därefter kommer Finland med 44 %. Av de tjugo kommissionsledamöterna är fem kvinnor.

I ministerrådets sekretariat finns endast *en* kvinna bland de sexton högsta chefstjänstemännen. I Europaparlamentets administration finns inga kvinnor på de högsta chefsposterna. Nog återstår det en hel del att göra innan målet jämställdhet har uppnåtts!

Elly Engstedt

Utbrändhet ett tidstecken

“UTAN SYRE DÖR ELDEN”

Utbrändhet, allvarliga varningsklockor i vår tid som ljuder allt högre. Det är de starkt engagerade som blir utbrända. De som brinner för sitt jobb och för sitt uppdrag. Visionärer och föregångare, de som är bra på att se företeelser i sitt sammanhang och som kan entusiasmera andra. Denna form av kreativitet förutsätter stor känslighet, lyhördhet och inlevelseförmåga.

Kort och gott eldsjälär.

Betydelsefulla i sina arbeten och i samhället. Inte minst finns de inom offentlig sektor och ofta verksamma i tysthet. Det är personer som känner av vart samhället är på väg. De inser att vi håller på att gå vilse och missa det som egentligen är betydelsefullt. Det är smärtsamma insikter, framförallt när man inte blir trodd. “Köra huvudet i väggen.”

Utan syre dör elden.

Alla vet att elden slocknar om syret tar slut. Att bli sedd, att få stimulans är nödvändigt, även på jobbet. Vi lever i en visionslös tid. Visioner och eld behöver syre och näring.

Utbränd ett illavarslande tidstecken.

Varför blir man utbränd och varför får allt fler den diagnosen? Varför förlorar man tilltron till framtiden? Det borde vara de centrala frågorna. Samhället sjukskriver utbrända. Sjukskrivningar är individuella. Samhället gör därmed utbrändhet till ett individuellt problem och ett personligt misslyckande. Nu när “utbrändhet” snart är på var mans läppar finns givetvis risk för att begreppet förflackas. Men när det är så vanligt och allt fler identifierar sig som utbrända, desto starkare skäl till att ta fenomenet på allvar. Oro, uppgivenhet, förlorad tilltro till framtiden.

Utbrändas erfarenheter och berättelser är nog dokumenterade. Men deras tankar är så farliga att de är belagda med sekretess. Utbrändas vittnesmål om tillståndet i samhället är gömda i arkiv för lång tid framåt. De är placerade i sjukjournaler och dessa kommer ingen obehörig åt. Men samtidigt vet vi att utbrändhet inte är något individuellt problem. Det är ett kollektivt misslyckande. Samhällets ledare vill inte kännas vid det, och metoden blir då att omvandla de utbrändas insikter och känslomässiga avläsning av

na ring. Utbränd ett illavarslande tidstecken. Varför blir man
lever i en visionslös tid. Visioner och eld behöver syre och
bli sedd, att få stimulans är nödvändigt, även på jobbet. Vi
dör elden. Alla vet att elden slocknar om syret tar slut. Att
man inte blir trodd. “Köra huvudet i väggen.” Det är smärtsamma
betydelsefulla. Det är smärtsamma insikter, framförallt när
att vi håller på att gå vilse och missa det som egentligen är
personer som känner av vart samhället är på väg. De inser
offentlig sektor och ofta verksamma i tysthet. Det är
smärtsamma insikter, framförallt när man inte blir trodd. “Köra
huvudet i väggen.” Det är smärtsamma insikter, framförallt när
att vi håller på att gå vilse och missa det som egentligen är
betydelsefullt. Det är smärtsamma insikter, framförallt när
man inte blir trodd. “Köra huvudet i väggen.”

Så

tillståndet, till något annat. Ett enkelt knep är att föra
orsakerna till oron och uppgivenheten på enbart
privatlivet.

Lyssna på de utbrända!

De har något att berätta om vår tid. Det fanns en
annan tid då nyskapare och visionärer kallades häxor
och brändes på bål. Idag förfasas vi över det. I en
framtid kommer man kanske att säga att “de utbrända”
var före sin tid. Att de såg och kände av tidens tecken
och faror men blev inte trodda. Samstämmigheten i
vad de utbrända kan vittna om är mycket hög. Ett
offentliggörande av vittnesmålen skulle innebära en
enhällig, svidande och för samhällssystemet farlig
kritik. Det är enklare att tysta dem.

År 2000 i Sverige bränns ingen på bål. Vi är nu
mer sofistikerade än så. Vi omvandlar och gömmer
det som är oroande och besvärligt. Sjukhus är vanliga
och effektiva gömställen. I tysthet oskadliggörs
lyhörda och seende människors insikter och kunskaper,
om vad som egentligen är väsentligt i livet, vad som
bör prioriteras i ett samhälle, vad som skulle kunna få
skutan på rätt köl. Låt de utbrända tala! Må våra ledare
ta berättelserna till sig och begrunda dem.

Borghild Håkansson

Ny text till gammal melodi

Nedanstående verser är avsedda att sjungas på den oemotståndligt vackra melodin "Bred dina vida vingar". Innehållet avviker dock betydligt från den ursprungliga texten, som är författad av Lina Sandell, vars övertygelse om en allom beskyddande gud jag icke delar!

Alla barn som svälter i slummen
har du sett dem, käre gud?
Deras tid på jord är snart svunnen,
utan att man hört ett ljud.
Deras tysta skrik är en pina
som ej nådde Lina vår,
hon besjöng en gud som har fina
vingar, som till alla når?

Lina ville tvättas i Jesu blod,
då blev allas lycka gjord.
Slummens barn vill bara ha vatten-
där de svettas utan ord,
när de kryper stilla om natten
ner på hyddans svarta jord.
Svenska barn tar på sig sin
trygga skrud,
far och mor ber ju till GUD!

Märta Jarlevik

Medlem i "Humanisterna" (f d Human- Etiska
Förbundet, Göteborg)

**Förkvävda känslor
kommer åter
som slag
under bältet
träffar den
ömma punkten**

**ömma punkter
behöver vård**

**Då tiden är slut
vandrar jag utan tankar**

**då trängs
känslan av ingenting**

**innanför
det skal
som skyddar mig**

**Kärlekens champagne
ger hett kärleksrus
Sprudlande
virvlar
jag omkring
på bubblorna
av kärlek**

**Galningen
torkar sin panna
barnet
skrattar och leker**

**galningen
skrattar och leker**

**den allvarliga leken
är hans vardag**

**slentrian och tristess
barnet
torkar sin panna**

galningen följer tvånget

**får ro i sin själ
barnet
skrattar och leker**

**galningen
gråter och leker**

**Ängsligt
söker min blick**

**längs ryggraden
av rädslan**

**var finns den
ömmande punkten**

Omvärlden
gör sig påmind
på olika sätt

påtryckningar
genom
massmedia
och påhopp
genom våldshandlingar
tränger innanför
hornhinnan
och stör
mitt nervsystem

Oro
tvivel
gnager långsamt
stora hål
på glädjen
Glädjens tyg är
inte
outslitligt
träd
sorglösatråden
stoppa hålet
Glädjens tyg
är vackert
även om det är
slitet och stoppat

Klandra inte mig

jag passar inte
i
din tankevärld

du har kantiga hål
i ditt livspussel

jag har slipat
bort
mina vassa kanter

vi är inte lika

vilken pusselbit
passar på de
flesta ställen

Du lindebarn

i din oskuld

tittar du på oss

ovetande
att även du

kan drabbas
av livets
orättvisor

Det är som det är - för att det var som det var!

I februari i år kom Arbetsdomstolen (AD) med sin dom i det så kallade "barnmorskemålet". Alla vet vi att JÄMO förlorade. Frågan gällde huruvida två (kvinnliga) barnmorskor, anställda av Örebro läns landsting, var lönediskriminerade i förhållande till en (manlig) klinikingenjör, som arbetade vid samma sjukhus. Mannen tjänade ungefär 20 % mer i månaden än kvinnorna, i reda pengar ungefär 3000:- mer.

Brott mot jämställdhetslagen?

JÄMO hävdade att detta var ett brott mot Jämställdhetslagen 18 §, där det står:

"Otillåten könsdiskriminering skall anses föreligga, när en arbetsgivare tillämpar lägre lön eller annars sämre anställningsvillkor för en arbetstagare än dem som arbetsgivaren tillämpar för arbetstagare av motsatt kön, när de utför arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt".

Ärendet hade tidigare varit uppe i domstolen, nämligen 1996, men då ansåg inte domstolen att JÄMO hade lyckats visa att de två arbetena var likvärdiga.

EG-domstolen

Alltså vässade JÄMO sina klor och kom igen, men si! då kom nästa problem!! Vid jämförelsen av lönerna ansåg landstinget att den ersättning som barnmorskorna fick på sin obekväma arbetstid, obersättningen på kvällar och helger, skulle ingå i underlaget för lönejämförelsen. Ju fler kvällar, helger och nätter, desto högre lön. En sådan enfaldig och uppenbart orättvis begäran tycker man att domstolen skulle kunna ta ställning till själv, men AD hänförde hela frågan till EG-domstolen för ett avgörande!!

Det går inte fort....

Det tar ungefär två år för EG-domstolen att säga

att de inte tycker att en sådan ersättning ska bakas in i kvinnornas löner. När nu inte ob - ersättningen får räknas in måste ju landstinget tillstå att mannen tjänar mer än kvinnorna, men det beror INTE på diskriminering utan det beror på att arbetena inte kan anses vara likvärdiga. Arbetsuppgifterna är så olika att de helt enkelt inte går att jämföra, menar landstinget. Lönerna är rättvisa! Basta!

Likvärdigt arbete

JÄMO har nu, vis av tidigare erfarenhet, gjort en utomordentligt noggrann jämförelse mellan de två arbetena utifrån följande huvudkriterier: kunskap och förmåga, ansträngning, ansvar och arbetsförhållanden, och anser att arbetena är att betrakta som likvärdiga. AD menar också att arbetena ÄR likvärdiga.

JÄMO förlorar.

Varför vinner då inte JÄMO målet? Jo, därför att landstinget "lyckas visa" att löneskillnaderna INTE har samband med arbetstagarnas könstillhörighet. Hur resonerar man då? Varför tjänar kvinnorna mindre än mannen, om deras arbeten är att betrakta som likvärdiga?

Domstolen besvarar den frågan genom att hänvisa till följande tre punkter. För det första har lönerna bestämts genom kollektivavtal mellan arbetsgivare och facket. Det är alltså inte bara arbetsgivarens fel att mannen tjänar mer. För det andra är mannen äldre än kvinnorna. När man är äldre är det naturligt att man tjänar mer än de, som är yngre. För det tredje hänvisar man till marknadssituationen, att det i mannens fall

"...föreligger en stor alternativ arbetsmarknad inom det privata näringslivet. Situationen har inte varit sådan för de båda barnmorskorna."

Alla dessa tre skäl för mannens högre lön anses som sakliga av domstolen. Ska marknaden bestämma? Det är svårt att veta om man ska skratta eller gråta när man läser domen! Ska kvinnor ha lägre lön för att

de sliter inom den offentliga sektorn och inte kan konkurrera i det "privata näringslivet"? Är det "marknaden" som ska bestämma en lön? Ska inte regeln "lika lön för likvärdigt arbete" gälla?

Domen gick igenom med knappast möjliga majoritet. Tre av ledamöterna, tre kvinnor, tyckte inte att landstinget lyckats visa att lönerna saknar samband med arbetstagarnas könstillhörighet. Heder åt dem! De andra ledamöterna kan gå hem. För gott!

Ännu en AD-dom

Efter barnmorskemålet har AD haft ytterligare ett jämställdhetsmål på sitt bord. Med samma katastrofala utgång! Två nyanställda (yngre) manliga socialkonsulenter vid Länsstyrelsen i Malmö fick högre lön än flera(äldre) redan anställda kvinnliga socialkonsulenter. AD ansåg detta vara fullt i sin ordning eftersom männen behövde sina högre löner för att "lockas" dit från sina tidigare jobb. Återigen får marknaden, inte rättvisan, tala!

Elly Engstedt

När Vi Mänskor når er läsare har Ingrid Segerstedt Wiberg fyllt 90 år. Denna rakryggade fredskämpe har i många år bidragit till att flickor i Nepal fått möjligheten att utbilda sig. Nepal är ett mycket fattigt land. Den statliga skolan är visserligen gratis, men det krävs skoluniform och egna böcker, något som många fattiga har svårt att få ihop pengar till. Pojkarnas studier prioriteras, det anses inte så viktigt för flickor att gå i skola. Ett bra sätt att fira Ingrid Segerstedt Wiberg är att hjälpa henne med fortsatt insamling till förmån för dessa flickors skolgång. Om du vill vara med och skänka ett bidrag kan du sätta in pengar till Nepals flickor på personkonto 110618-5067 till Ingrid Segerstedt Wiberg.

En vän

Längtar att vid furans
fot få stå
nu vi blivit gamla
båda två
känns som vore det
en vän
att lita på
står där på sin
höga stam
med rötterna i djupet

suset från dess själ
mig når
läker tidens sår
fåglar sjunger
här sin hymn
till allt
under himlens rymd

Ur tankar på pränt av Siri Aldrin

Hedersmordfallet blev en uppsats på gymnasiet

9:e April dömde Svea hovrätt i det så kallade hedersmordsmålet. Två kurdiska män fick sina livstidsdomar fastställda. Nasim Sarmadi, en nittonårig tjej från Göteborg, har granskat fallet och skrivit en uppsats om förtrycket av muslimska invandrarflickor i Sverige.

Nasim har skrivit en uppsats om invandrarflickornas situation i Sverige.

Under april månad var Nasim i uppmärksamhetens centrum för sin uppsats som enligt pressen var *"på en hög nivå, innehållsmässigt och stilistiskt..."* Tidningar intervjuade henne och TV4 tillägnade henne sin morgonsoffa. Vi Människor bestämde sig för att intervjua den modiga tonårsflickan från Iran.

Jag träffade henne på ett café på Avenyn. En charmig liten tjej med anor från tusen och en natts Scheherazade. Hon har levt tolv av sina nitton år i Göteborg. Hon gick första klass i Teheran innan hon kom med sina föräldrar till Sverige.

Tyvärr hade hon inte några kopior av sin uppsats men berättade att den innehåller intervjuer med 15 manliga invandrare, hälften unga killar och hälften vuxna män. Intresset för ämnet väcktes av hedersmordfallet som då var mycket aktuellt. Samtidigt hade hon samlat tidningsurklipp och artiklar sedan tre år,

"Jag ville veta varför vissa familjer går så långt för att övervaka sina flickor?"

Som skolarbete är ämnet avslutat för Nasim men långt ifrån som intresse. "Intervjuerna med killar samt en intervju med en nittonårig tjej som är gift nu gjorde att jag blev ännu mer intresserad av ämnet. "Dessutom har filmen Vingar av Glas påverkat mig enormt".

Intresset för kvinnofrågor är ganska gammalt hos Nasim men hon vill inte gärna kalla sig själv för Feminist. "Det finns en slags negativ klang i ordet; det tolkas oftast som manshatare. Denna tolkning är

inte invandrare eller unga killar ensamma om."

"Svenska och äldre killar frågar också hånfullt om man är feminist!"

Nasim vill att folk ska lyssna på henne men ordet feminist har blivit som en klyscha då många tror att man anklagar männen och är aggressiv mot dem. Hon tycker att det skulle vara effektivare om "feminist killar" också kämpade för kvinnofrågor.

"Kvinnorörelsen kommer att uppnå grundligare resultat med männen på sin sida".

Nasim kommer knappt ihåg kvinnornas situation i Iran. Allt som hon har hört är de negativa sidor som svensk massmedia brukar ta upp. Skolan och studierna låter henne inte följa iranska kvinnors utveckling och framgångar i Iran. Hon känner inte till de otaliga veckotidningar som finns för kvinnor, skrivna av kvinnor eller de tidskrifter som tar upp kvinnofrågorna. Hennes kunskap om iranska kvinnors situation i Iran har hon fått genom filmer och några artiklar;

"Filmer har spelat en stor roll i min uppfattning om kvinnornas situation i mitt hemland; filmer som Röd, Vingar av Glas och Två kvinnor förklarade många befintliga problem som är en verklighet för iranska kvinnor idag. Dessutom en artikel om hur fattigdomen i Iran driver kvinnorna till prostitution påverkade mig djupt. Journalisten som hette Camelia satt i fängelse p g a den artikeln."

I Sverige märkte hon redan i skolan att flickor behandlas på ett annorlunda sätt. Pojkarna skryter

jämt om att de är bäst på allt; sorgligt nog uppmuntrar lärarna dem också. Om läraren behöver hjälp med något tungt då vill hon att tre killar hjälper henne och aldrig frågar hon oss tjejer. **"Pojkarna är alltid högljudda och tar mest uppmärksamhet."**

Trots att skolan tar upp jämställdhetsfrågor genom att undervisa om kvinnorörelsens historia är det fortfarande mycket som saknas. "Problemet ligger hos den uppfostran som både tjejer och killar får, dessutom är patriarkatet närvarande i samhället och stoppar jämlikhetsprocessen."

Även i det så kallade hedersmordsfallet ger Nasim patriarkatet skulden tillsammans med den tillåtelse som världssamhällen ger männen för att utöva makt över kvinnor.

"Jag är absolut emot den uppfattning som ger skulden för mord eller liknande beteende till islam! Varje dag hör vi och läser vi om liknande fall över hela världen. Indiska kvinnor eller kvinnor i södra Europa är inte muslimer men ändå råkar de ut för samma behandling."

Nasim menar att i mellanöstern bor också många kristna och judiska folk som begår samma brott mot kvinnorna. Däremot är graden av orättvisor och våld mot kvinnor varierande. Detta beror dels på kultur och dels på den ekonomiska och politiska utvecklingen i samhället. Till exempel kan vi inte jämföra kvinnornas situation i Sverige eller Norden med södra Europa. Hon menar att patriarkatet och den kultur som i sin tur speglar förhållandena i ett visst samhälle är bestämmande faktorer i kvinnornas situation i olika samhällen.

"Kultur, tradition och seder skapas inte över en natt. De har sina rötter i historien för ett folks utveckling. Här spelar ekonomiska förhållandena en stor roll. I västvärlden fick kvinnorna delta i produktionen och helt enkelt börja tjäna pengar mycket tidigt. Redan vid industrialiseringen av Europa deltog kvinnorna i produktionen och då blev rösträtten för kvinnor aktuell. Så var det inte i öst."

När det gäller invandrarfamiljer spelar rädslan för det nya samhället den största rollen i "hårdhållningen" av flickorna enligt Nasim.

"Den roll som religionen spelar i invandrarfamiljers liv är mycket varierande. Långt ifrån alla är troende. Det finns många som endast är födda muslimer. Mamman och pappan lever inte upp till de muslimska värderingarna: de dricker, går på disko o s v. Men ändå utövar de strikta regler på sina flickor. Många gånger kan de inte ens språket och det medför en rädsla för det nya och okända samhället. De försöker skydda sina barn och i synnerhet sina flickor mot samhället som de inte förstår eller är en del av."

Trots att jag är helt betagen av den charmiga österländska tjejen måste jag avsluta intervjun. I

dagarna tar hon studenten och är mycket stressad. Nasim är medlem i SSU och planerar också att bli aktiv i kvinnorörelsen. Jag önskar henne lycka till.

På vägen till SKV:s lokal tänker jag på alla de kvinnopionjärer i mitt land som kämpat till sista sekunden av sitt liv för rättvisa, frihet och jämställdhet och då ler jag! Det finns många Nasim som kommer att fortsätta i deras spår i Iran.

Shirin Roodsari

Pris till modig lillasyster

Stödfonden för civil olydnad delade ut sin utmärkelse till lillasystemen till den flicka som mördades av sina farbröder i deras hemland för att hon enligt farbröderna hade vanärat familjen genom sitt sätt att leva. Den yngre systemen får 5000 kronor "för att hon med stark rättskänsla och stort personligt mod ifrågasatt det nationella manssamhällets tradition av övergrepp och mord. Genom sitt agerande lyckades hon under stor fara för sin egen säkerhet få mördarna åtalade och dömda i Sverige".

På grund av hot kan lillasystemen inte gå ut med sitt namn och inte heller personligen ta emot utmärkelsen från Stödfonden för civil olydnad när den delades ut vid ett seminarium i Göteborg den 9 juni. Stödfonden för civil olydnad bildades 1988 och består av Anders Dejde på Ljungskile Folkhögskola, Tomas Lindelöw, bokförläggare, Leif Herngren, missionspastor och Ola Friholt på Folkuniversitetet i Göteborg.

Leena Krohn *Pereat mundus* Anamma

När jag läste *Pereat mundus* (lat. för världens undergång) av Leena Krohn blev jag fascinerad av författarens förmåga att med få ord få mig både omskakad, tagen och omtumlad. Det är en märklig bok av hög litterär klass. Verket är inte en roman i egentlig mening, utan snarare en samling korta noveller.

I merparten av novellerna heter huvudpersonen Håkan. Det rör sig dock om olika personer varje gång, men det finns en anledning till namnvalet. Läsaren anar en spännande ledtråd redan i den inledande berättelsen.

En annan person, Doktor Keinolempi återkommer i flera berättelser. Hans levebröd är terapi och rådgivning i bland annat samlevnadsfrågor, och större delen av sin verksamhet sköter han via Internet.

Författarens stil är mycket rak och direkt, fri från onödiga utsvävningar. Boken innehåller både humor och allvar, ljus och

mörker. I dessa berättelser löper som en röd tråd ett huvudtema: Människors oro inför vår världs framtid. Detta tema varierar Leena Krohn skickligt utan att upprepa sig. Hon går bland annat igenom ett antal förmodade scenarier ur olika undergångsprofetior, enligt mitt tycke en jordnära form av science fiction. Det här är en mycket läsvärd bok som bör läsas långsamt, i små portioner och gärna om och om igen.

Lena Kallenberg: *Apelsinflickan* En berättelse från åren 1882-1883 En bok för alla

Boken handlar om två fattiga flickor och deras olika öden. De växer upp tillsammans på bibelkvinnornas barnhem. Alice, dotter till en prostituerad, kom dit som treåring då hon blev haffad för tiggeri, medan Signes far tvingades lämna in henne när mamman dog och han inte längre kunde ta hand om dottern.

Flickorna växer upp och vackra Alice väljer den till synes enklaste vägen till framgång. Hon blir "apelsinflicka", dvs hon säljer inte bara apelsiner utan även sin kropp. Signe däremot minns pappans varnande ord och väljer att arbeta som piga.

Det är sannerligen ingen dans på rosor att komma till en gård på Värmdö, där hon till sist våldtas av husbonden och rymmer tillbaka till stan.

Alice blir svårt misshandlad av sina "fina" kunder och hamnar ständigt djupare i träsket, medan Signe till sist får arbete på ett bokbinderi och hittar sin pappa, en rättskaffens arbetsman, en socialist som läser *Folkviljan*.

Hon lär också känna en ung arbetare, så framtiden ter sig ganska ljus för henne när boken slutar.

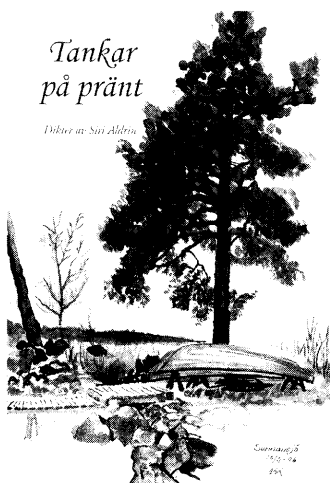
Den som vill veta hur det går, kan läsa mer om Signe i *Stockholmskärlek*.

Lena Kallenberg skriver för ungdom, men boken kan läsas med

Karin Engvall

Tankar på pränt

Dikter av Siri Aldrin

Tankar på pränt Dikter av Siri Aldrin

Siri blir 85 i juli. Hon började skriva dikter 1992. Den ensamhet som infinner sig när man ofrivilligt blir isolerad på grund av en långvarig sjukdom - botas till en viss del av att skriva.

En diktsamling - Sammelsurium - Siris dikter illustrerad med dottern Mari-Annes akvareller gavs ut 1996.

En andra diktsamling är påbörjad. - Det är det bästa som finns att ägna sig åt på ålderns dar, säger Siri. - Man känner sig aldrig helt ensam.

Bitte Johansson

behållning av alla. Detta är inte stor litteratur, men ett skakande historiskt dokument om hur livet i Stockholm kunde vara för 120 år sedan, för de allra mest utsatta.

Aase Bang

Krall

Där ingen flod längre finns

Översättning

Julian Birbrajer

Symposion

I bok efter bok berättar journalisten och författaren Hanna Krall om polskjudiska öden under andra världskriget. Människor har på eget bevåg sökt upp henne för att få tala ut om det onda som vederfarits dem. Deras vittnesmål är kanske speciellt viktiga för yngre generationer som inte upplevt nazismen men också de äldre kan behöva påminnas.

Krall förvaltar offrens förtroenden med stor respekt och vet att förmedla deras upplevelser på ett effektivt språk. Självfallet är hon liksom vi läsare djupt berörd men stilen tillåts aldrig att bli det minsta känslösam eller sentimental. Fakta talar för sig själva. De är så ohyggliga att man helst vill slippa veta.

Hur kunde människor göra sådana illgärningar och sedan av allt att döma återgå till ett normalt liv?!

Krall tar upp denna svåra - och antagligen omöjliga fråga - i samband med redogörelsen för Polisens Reservbataljon nr 101, femhundra tyskar som var för gamla för fronttjänst. Dessa män kom 1942 till Polen och deras uppgift var att avrätta så många judar som möjligt.

Under den första aktionen i Józefów dödade de folk i sjutton timmar. De gjorde uppehåll för att röka. Deras uniformer täcktes av hjärnslamsor och blod. De ville inte äta, på natten plågades de av mardrömmar. Befälhavaren deltog inte i skjutandet, han stannade kvar i högkvarteret och grät.

– Om det här sker överallt, upprepade han hela tiden, då finns det ingen nåd för tyskarna.

Så småningom vänjer sig dock bödlarna vid den makabra situationen, sover lugnare, får åter aptit, roar sig med bio och kabarébesök. Artister som tillhörde en orkester från Berlin blev så fascinerade av dödandet att de själva bad att få deltaga. När tillstånd beviljats satte massakern genast igång.

Flera forskare har analyserat dessa sanslösa mordaktioner. Deras förklaring är att hatet till judarna hade lärts ut i Tyskland under århundraden. Dessutom anser de att alla människor kan bli mördare. Det må så vara men ondskans gåta får ändå ingen fullständig förklaring.

Bland polackerna fanns en hel del angivare men också uppoffrande ljusgestalter. Småbarnsmamman Pola gömde judar. Det kom att kosta henne livet och ingen i omgivningen vågade ingripa. Det tycks mest ha varit en slump om man skulle undgå döden. Ofta överlevde bara enstaka personer ur mycket stora familjer.

Men de döda påminde ibland de levande om att de existerat. Ett ungt nyinflyttat par upptäckte att deras hus var hemsökt av spöken. Först sedan en rabin tillkallats kunde dessa osaliga judiska själar få ro och förmås att lämna sina gamla kvarter.

Läs om alla dessa öden som Krall så suggestivt beskriver! Här

finns mycket smärta och sorg men också mod och förtröstan. Boken kan varmt rekommenderas.

Maj Persson

Agneta Pleijel

Lord Nevermore

Nordstedts 2000

Vi är vana vid att manliga författare utan att tveka skildrar både kvinnor och män. Det är mer originellt att en kvinna väljer att beskriva det andra könets mest intima känslor: rädsla, sorger och glädjeämnen.

Historien utspelar sig vid tiden för första världskrigets utbrott. Läsaren får – med startpunkt i Polen – följa med till Australien och Söderhavet, revolutionens Ryssland, fascismens Italien och det framåtsträvande USA.

I denna bok som berättar om manlig mentalitet och självhävande spelar kvinnorna en underordnad roll. Undantaget är Ellie Rose som gång på gång säger till sin make att han måste sätta in kvinnorna på världens karta. Så blir berättelsen också en krönika över rörelser i tiden och den frambrytande kvinnoemancipationen.

Pleijel har skrivit en mångfacetterad och tankeväckande roman. Hennes språk är svindlande vackert – ibland rent och avskalat ibland prosalyriskt och hudnära.

Kanske är hennes huvudpersoner spegelbilder av varandra. Den mänskliga naturen är som bekant komplicerad och gåtfull.

Maj Persson

Vid tröskeln till livet.
Om Pia Höjebergs nya bok:
Tröskelkvinnor.
Barnafödande som kultur

Mitt inträde i jordelivet var ganska jobbigt för mina föräldrar. Jag skrek nästan varje natt de första tio månaderna. Mamma var inte främmande för "gammalt skrock", som det brukar kallas, och föreslog pappa att de skulle lägga en rakkniv på tröskeln till köksingången. Förslaget avvisades som "dumheter", men när pappa hade somnat på kvällen, smög mamma upp och lade dit rakkniven.

Den natten var det tyst i huset. På morgonen berättade hon förstås, lite triumferande, vad hon gjort och då lät det på ett annat sätt: "För allt i världen, lägg dit den varje kväll!" Så skedde också, men det hjälpte bara en gång. Tydligt var det något magiskt med tröskeln och något magiskt med kniven, som var gjord av stål.

Bakom låg tron på att onda väsen smög sig in om natten och plågade det nyfödda barnet. Stålet skulle hindra att onda väsen tog sig över tröskeln; gränsen till det liv som levdes där innanför. Min mor kom från Småland, där mycket av gamla traditioner levde kvar långt in på 1900-talet. Antingen hade hon hört det där av sin far, som var något av en klok gubbe, eller av sin mor som i yngre dagar hade hjälpt vid förlossningar i bygden. Eller av sin mormor som enligt ryktet hade hjälpt pigor med fosterfördrivningar. Hur mycket sanning som låg i det ryktet har aldrig klargjorts.
Hur mycket av urgammal svensk folktro just omkring barnafödandet har inte gått förlorat på endast ett par, tre generationer!

Barnmorskan Pia Höjeberg, författarinna till bl.a. böckerna *Jordemor* och *Trollmor*, vilka handlar om barnafödande och moderskap, har gjort till sin uppgift att dokumentera en kultur som är på väg att försvinna.

Sin nya bok kallar hon *Tröskelkvinnor. Barnafödande som kultur*. (Carlssons 2000, 253 s, ill.) Många konstverk har avbildat modern med barnet i famnen; upphöjda bilder med himmelsk strålgång omkring sig. Ofta är konstverken skapade av män som av olika skäl velat framställa moderskapet på det sättet.

Men om den konkreta händelse i blod, svett, tårar och andra kroppsvätskor, plågor och skrik, lågmälda samtal, fördragna gardiner och allehanda ritualer kring verktyg, mat, dryck och viloläger i den blivande moderns omgivning - barnafödandet - har knappast skapats några konstverk och den har inte heller betraktats som en kulturföreteelse. Kanske beroende på att det har varit en kvinnokultur, dit män inte haft tillträde och därför inte kunnat skildra eller dikta om. Det mesta om den händelsen har inte heller satts på pränt utan vandrat vidare som muntlig tradition under årtusenden.

Pia Höjeberg har sökt fånga denna kvinnokultur genom samtal med barnmorskor i olika länder för att sammanställa en bild med förlossningsrum från olika delar av världen. I Pias bok fick jag veta mycket om tröskeln och stålets ockulta betydelse. Pia skriver om "*kvinnan som står där balanserande på tröskeln - Tröskelkvinnan på väg in i moderskapet.*

Och den andra kvinnan, barnmorskan, jordemodern,

som vaktar och vakar vid tröskeln, vid livets port. Tröskelkvinnor."

Det är framför allt "den tro som ligger bakom" barnmorskornas metoder som Pia velat skildra. Det har hon lyckats bra med.

För oss som fött barn på BB i en storstad är det som att komma in i en trolsk och främmande värld. Men min mormor och mormorsmor skulle ha känt sig hemma i den världen. Det är en värld där något högst påtagligt sker, men denna värld är också ett kraftfält där hela atmosfären är genomströmmad av andlighet och där gudomliga väsen verkar och vaktar.

Pia har besökt många länder som Vietnam, Nepal, Zambia, Egypten och Indien och överallt har hon frågat och talat med barnmorskor och samlat material som hon sedan bearbetat i ensamheten i sin skrivstuga.

Visst skiljer sig tro och tradition, föreställningar och tillvägagångssätt folk och länder emellan, när det gäller barnafödandet, men det är mycket mer som förenar. Framför allt att detta är något mycket viktigt som människor vördar och respekterar, just för att det inte går att förklara och förstå bara att tacka för och ta emot.

Håller vi på att genom nedskärningar och besparingar, stress, jäkt och en viktig, men opersonlig teknik utplåna de sista resterna av denna internationella respekt och vördnad.

Jag tror inte att det går, för en stor del av den rationalitet som präglade barnafödandet för ett par decennier sedan numera är förkastad. Det finns exempelvis numera många unga kvinnor som vill föda sina barn i det egna

hemmet. Men det borde göras mer för att befrämja respekten för livgivandet än vad som görs idag.

Det tog tio år av Pias liv att samla och förlösa detta arbete. Det är viktigt att tänka på för den som nu kan läsa hennes bok. Därför, ha tålamod om du tycker den är lite jobbig att läsa på sina ställen! Det brukar alla bra böcker vara.

Hjördis Levin

Kenneth Hermele
Det globala kasinot
och dess kritiker från
Keynes till Tobyn
Forum Syd och Ordfront

Hur många är vi inte som känner sympati för Attac och kravet på Tobinskattens genomförande, som med oro ser de växande finanskriserna, de växande klyftorna och den vilda globaliseringen - utan att riktigt ha alla sammanhangen klara för sig.

Hur kunde det bli så här, vad har Världsbanken för roll och hur hänger det ihop? Kenneth Hermeles bok "Det globala kasinot" ger svar på de flesta frågorna. Det är liten tunn bok, men den innehåller det mesta man behöver veta för att få sammanhang, och kanske lust att gå vidare och läsa mera. Hermele går bland annat igenom vilka som påverkar vilka ekonomiska teorier som får gehör. Den svenska Nobelstiftelsen som belönat nyliberalismens främsta ekonomer Friedrich von Hayek och Milton Friedman, har sin del i det hela.

Hermele beskriver också

diskussionen och tankarna i slutet av andra världskriget vid konferensen i Bretton Woods där Världsbanken och Internationella valutafonden skapas. Därifrån får vi följa utvecklingen till dagens vildvuxna kapitalism, som liknas vid ett kasino, ett globalt kasino. En mycket innehållsrik bok, trots att den bara omfattar 78 sidor.

Caroline Runesdotter

Jeremy Harding
De ovälkomna
Flyktingar vid den
rike mannens port
Wahlström & Widstrand

De ovälkomna är dels en reportagebok som tar sin utgångspunkt i den stora strömmen av asylsökande från Kosovo och Albanien som försökte ta sig över till Italien. Harding har sedan fortsatt att följa flyktvägar och flyktingöden i Makedonien, Spanien och Nordafrika.

Större flyktingströmmar har i modern tid genomkorsat Europa sedan 1880-talet. Situationen idag går att jämföra med 20-30-talet, men med den skillnaden att nu försöker regeringarna på allvar att ompröva asylrätten och på alla sätt förhindra flyktingar att komma in. Asylvägarna täpps till, den ena efter den andra. Det som återstår är att förlita sig till FN:s överföringsprogram och det klarar bara en på femhundra flyktingar av.

Författaren har intervjuat flyktingar som illegalt lyckats ta sig in i EU-länderna. Han har också synat villkoren för flyktingarna sedan de väl tagit sig in i den rika världen.

Flyktingfrågan har kommit för

att stanna, och så länge den ojämna fördelningen av resurser består kommer också flyktingströmmarna finnas kvar.

De ovälkomna är en blandning av faktpäckad text och reportage och ämnet är naturligtvis brännande aktuellt.

Caroline Runesdotter

Mikael Nyberg
Kapitalet.se
Ordfront

Titeln antyder en modern nätverkssamhällesversion av Karl Marx' *Kapitalet*. "Det här är en otidsenlig bok", skriver författaren själv i förordet. Han skildrar de senaste årens utveckling men utan ambitionen att skriva samtidshistoria.

Det är snarare en ideologikritik det är fråga om. Mikael Nyberg går inte på myterna om att industrisamhället försvunnit till förmån informationssamhället.

Det är snarare så att såväl tjänster som kunskapsproduktion industrialiserats. Och den nye Marx, spanskamerikanen Manuel Castells får sin släng av slevan när vi får veta att flera hundra sidor med sin egen begreppsapparat av "flödesrum" och "tidlös tid" plötsligt utnämner EU och Nato till vår tids hopp för mänskligheten

Kapitalet.se är en respektlös och välgörande samtidskrönika där en rad samhällsfilosofer och politiker synas. Det är en bok med många exempel och svidande samhällskritik och föredömligt nog, en mycket utförlig notapparat för den som vill gå vidare och ta reda på mera.

Caroline Runesdotter

Grekiska Kvinnoförbundets Kongress

Väl framme stod Eleni med ett A-4 papper där det stod skrivet med bläck O.G.E (Grekiska Kvinnors Förbund). Vi log åt varandra, hon tog min väska och vi gick ut och hälsade på Nena. Väl i bilen välkomnades jag med tre kvistar väldoftande grekisk forsythia. Våren hade redan kommit till Grekland.

Det blev sol nästa dag den 8 mars, internationella kvinnodagen. Fransyskan Annick som jag delade hotellrum med och de två serbiska kvinnorna Mira och Mitsa som också hade kommit, ville att vi skulle ta en stadsvandring i Athens gamla stad Plakka på förmiddagen. Annick talade franska och de andra två serbokroatiska och ryska, men Annick och Mira kunde några ord engelska och kommunikationen fick ske mest med hjälp av kroppsspråk utan att några stora missförstånd uppstod.

På väg till bussen fick vi se en blåklädd kravallstyrka av 200 poliser, dessutom ett antal grönlädda soldater med fordon som hade stängt av vägen och vaktade runt parlamentet. Jag blev nyfiken och bestämde mig för att stanna kvar för att se vad som skulle hända.

Efter en stund hörde jag några paroller som ropades av en liten folksamling som bestod av ungefär 150 kvinnor och män som demonstrerade eftersom det var den 8:e mars. Jag ställde mig framför

detta polisuppbåd och fick in en panoramabild av alla dessa maktens väktare, men upptäckte att min kamera inte fungerade på grund av att batteriet hade tagit slut. Besvikelsen blev stor eftersom jag ville dela denna syn med er alla...

På eftermiddagen klockan 17.00 öppnades kongressen och i ordförandens inledningstal nämndes den lagändring som förbereds av den grekiska konstitutionen att allt motstånd mot Greklands EU-anpassning klassificeras som terrorism... därmed fick jag förklarat dagens tidigare spektakel inför den lilla demonstration som gick helt fredligt tillväga.

Detta för min tanke till de säkerhetsåtgärder som svensk stat och polis åtar sig inför EU-toppmötena i Sverige under dess EU-ordförandeskap. Det är första gången som vi får se denna specialutbildade polisstyrka i aktion i och med att de exponeras under våren. Man kan ställa sig frågan om den kommer att användas endast vid toppmöten eller om den är något som kommer att införlivas i vår vardag.

Efter kongressens öppnande marscherade de 400 delegaterna och 15 internationella gäster mot EU:s kontor i Aten och parlamentet med paroller om kvinnors kamp mot krig, för frihet, för demokrati och med ett löfte om att kampen

skulle intensifieras direkt efter kongressen. Det enda som gällde var att ignorera polisstyrkan och ropa så högt och länge som stämbanden höll.

Följande dag blev både uppmuntrande och tröttsam av att se alla dessa kongressdelegater gå upp i talarstolen och tala om de problem, så väl stora som små vilka engagerade kvinnorna. Lyckligtvis lättades stämningen upp eftersom talarstolen varvades med inhemska och internationella hälsningar.

Kvinnan ifrån ön Samos berörde mig djupt när hon berättade att deras grannar, turkiska kvinnor och män ville hjälpa till att släcka förra sommarens skogsbränder, men fick inte eftersom det inte var ett officiellt initiativ. Majoriteten av dessa skogsbränder var anlagda för att senare exploateras för turistanläggningar.

Huvudfrågan på kongressen var de grekiska kvinnornas oro inför NATO – utvidgningen och utvecklingen på Balkan. Försämringarna av den sociala försäkringen på grund av Greklands omstrukturering och Anpassning till EU upptog mycket tid.

Under kongressens tredje dag var det dags att hålla det lilla internationella mötet som var planerat. Den planerade internationella KDV träffen blev tyvärr inte så konstruktiv som jag hade förväntat mig. De grekiska

kvinnorna hade förberett ett diskussionsunderlag, vilket är funktionellt men kanske inte alltid så bra eftersom det blev så "lokalt".

Meningen med detta möte var att kanske åter få liv i KDV (Kvinnornas Demokratiska Världsfederation) på initiativ av de grekiska kvinnorna vid de Grekcypriotiska kvinnornas tionde kongress förra året.

Tyvärr skickade inte KDV någon representant till mötet, utan den närvarande fransyskan hade en indirekt koppling till KDV. Det blev inget konstruktivt möte eftersom det finns så stora skillnader på organisationskultur och kvinnoorganisationernas olikartade anknytning till politiska partier och deras statsregimer.

KDVs deklaration om att kvinno- och feminist grupper "skall arbeta tillsammans med ömsesidig respekt och erkännande för deras legitima skillnader" är lättare sagt än gjort.

Niki Arias

Foto: Niki Arias

En av deltagarna på konferensen var Maj-Britt från Danmark.

Ordet

Jag hittar inte
ordet
vet att det finns
jag söker söker
var?

nu vet jag
att jag inte minns
för många år
att söka i
bäst att låta bli
medan jag minns
vad jag söker

Ur tankar på pränt
av Siri Aldrin

År 1946 anslöt sig Svenska Kvinnors Vänsterförbund till Kvinnornas Demokratiska Världsförbund (Women's International Democratic Federation).

KDV har konsultativ status hos FN:s ekonomiska och sociala råd hos Unesco. Denna status innebär rätt att yttra sig vid sammanträden och framlägga egna förslag. Välkommen som medlem i SKV!

Göteborgsavdelningen 1:a maj

Foto: Shirin Roodsari

Göteborgsavdelningen kom på den lysande idén att visa upp sig på första maj. Vi fick låna ett partytält, sydde nya banderoller, gjorde nya flygblad, kokade kaffe och bredde smörgåsar, gjorde nya omslag på insamlingsbössorna, allt till förmån för Fistulasjukhuset och gick ut i det vackra men kalla vädret. Det var mycket folk på torget, men hård konkurrens om deras pengar. Men vi sålde allt vårt kaffe, och fick 800:- i våra bössor. Alla var mycket glada, vi tyckte att det kändes som om kvinnorna var på hugget igen.

Gesunda

Vår egen pärla i hjärtat av Dalarna, SKV-stugan är lika attraktiv vinter som sommar. Den ligger på höjden av Gesundaberget, med ett härligt fritidsområde runt om. Vintertid kan man utnyttja skidbackarna och elljusspårarna. På hösten frodas bärmarkerna. För sommarens bad ligger Siljan på cykelavstånd. Sollerön är en sevärdhet, likaså Mora med Zorngården. Där finns också fäbodrar - både brukade och omgjorda till mysiga, naturskönt belägna caféer och utsiktsplatser.

Stugan är utrustad med fyra fasta bäddar i två rum. Två extrabäddar finns, som kan placeras i storstugan. Dessutom finns en Lillstuga med två bäddar. Lättskött kök med kyl och frys. Dusch och toalett, kallt och varmt vatten. Det enda du behöver ta med är sänglinne och handdukar. Hyran per vecka är 1250 kronor för SKV-medlemmar. 1500 kronor för övriga. Ring SKV:s expedition, tel. 031- 14 40 28.

Den utlovade artikeln om Honduras kom tyvärr inte med i detta nummer.

Insamlingen fortsätter numera till Lundavdelningen på Nordbanken i Lund pg 445 30 29-3

*Till Honduras har hittills i år inkommit till Astridas vänner 2050:-
Från Lundavdelningen 2050:-*

Från Jämställdhetsrådets möte kan rapporteras att Margareta Winberg var mycket nöjd med de möten som hade hållits i Toppmötets regi inom Sverige. Våra idéer kommer ut i Europa, menade hon.

Bo Hägglund från Rikspolisstyrelsen visade en pärm som de går ut med till poliserna runt landet och även till andra som är intresserade av att veta mera om våld mot kvinnor och barn. Han talade också om alla problem som hindrar verkställandet av att ta hand om våldsverkare. Han menade att kvinnornas berättelser tas mera på allvar än tidigare. Även brottsoffren har fått ökat stöd numera.

Nästa rådsmöte blir 24 oktober.

Zaida

Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm
(Tisdag och torsdag 11-15)

Linnégatan 21 B
414 04 Göteborg
(Måndag-fredag 13-15)

Postgiro: 50 50 95-0
Insamlingskonto: 5 13 23-4
E-post: info@svenskakvinnor.nu
eller: zaida.hagman@spray.se
Hemsida: www.svenskakvinnor.nu

SKV är partipolitiskt obundet och verkar för ett demokratiskt samhälle med en ekonomi som inte bygger på profit utan på människors behov, ett samhälle fritt från alla former av förtryck.

Förbundets målsättning är:

att verka för jämställdhet mellan kvinnor och män och för ett rättvist samhälle där alla har ett meningsfullt arbete, att verka för ett samhälle där alla barn är trygga och har lika värde, oavsett föräldrarnas ekonomiska situation, etniska tillhörighet eller nationalitet

att verka för fred, allt framtidsarbetets grundval, **att** verka för skydd av vår egen och framtida generationers samhälle,

att verka för solidaritet mellan folken, särskilt solidaritet med kvinnor, som i regel är hårdast drabbade av förtryck och exploatering,

att bekämpa all kommersiell exploatering av såväl vuxna som barn.

År 1946 anslöt sig Svenska Kvinnors Vänsterförbund till Kvinnornas Demokratiska Världsförbund (Women 's International Democratic Federation). KDV har konsultativ status hos FN:s ekonomiska och sociala råd hos Unesco. Denna status innebär rätt att yttra sig vid sammanträden och framlägga egna förslag. Välkommen som medlem i SKV!

Ja, jag vill gärna bli medlem i SKV

☐ Medlemsavgift 150 kr/år

Ja, jag vill gärna prenumerera på Vi Män

☐ Prenumeration nr 150 kr/år

☐ Gåvoprenumeration 100 kr/år

☐ Stödprenumeration 200 kr/år

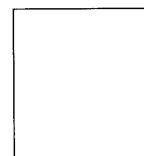
Namn:.....

Adress:.....

Postadress:.....

Telefon:.....

E-postadress:.....

SKV
Linnégatan 21 B
413 04 Göteborg

POSTTIDNING

BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING

Vid definitiv
eftersändning återsänds
försändelsen med nya
adressen på baksidan
(ej adressidan)

**Vi Mänskor finns att läsa på ditt bibliotek
om den inte finns där fråga efter den**

VI MÄNSKOR

Linnégatan 21B, 413 04 Göteborg